

Strategia rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2016-2022

Dokument z ramienia Wykonawcy - Stowarzyszenia Animacji i Rozwoju Lokalnego -
opracował zespół w składzie:

1. dr Arleta Ciarczyńska
2. mgr Piotr Drzewiński
3. mgr Patrycja Ściebior-Jońska

Spis treści

I. Metodologia	4
II. Wstęp	5
III. Diagnoza społeczno - ekonomiczna powiatu	6
IV. Analiza SWOT	42
V. Ewaluacja	45
VI. Misja powiatu	49
VII. Cele strategiczne, operacyjne i zadania strategiczne	50
VIII. Sposoby monitorowania i oceny wpływu strategii na funkcjonowanie powiatu	68
XI. Zgodność z dokumentami strategicznymi	71
Spis tabel	74
Spis rysunków	75

I. Metodologia

Strategia była przygotowywana w sposób uspołeczniony - przy udziale mieszkańców. W dniach 19. i 26. października 2015 r. zostały przeprowadzone konsultacje społeczne. Do udziału w nich zostali zaproszeni wszyscy mieszkańcy gmin tworzących powiat - w każdym Urzędzie Gminy wywieszono plakaty z informacją o terminach spotkań. Spotkania konsultacyjne służyły wypracowaniu analizy SWOT dla powiatu oraz kierunków działań, jakie powinny zostać wpisane do opracowywanego dokumentu. Udział wzięli przedstawiciele organizacji pozarządowych, radni oraz mieszkańcy.

Informacje wykorzystane w diagnozie społeczno-gospodarczej pochodzą ze Starostwa Powiatowego i jego jednostek organizacyjnych, a także z ogólnodostępnych danych statystycznych Banku Danych Lokalnych GUS. Analiza SWOT wynika ze spotkań z mieszkańcami powiatu, ale również z danych zgromadzonych w części diagnostycznej. Ewaluacja poprzednio obowiązującej strategii została przeprowadzona w formie wywiadów pogłębionych z pracownikami różnych komórek i jednostek organizacyjnych Starostwa Powiatowego (mających w swoich kompetencjach poszczególne zadania z dokumentu), a także Członkami Zarządu Powiatu. Cele i zadania wpisane do części programowej dokumentu wynikają z wcześniejszych rozdziałów. Ponadto urzędnicy Starostwa i jego jednostek organizacyjnych składali wnioski przedsięwzięć rozwojowych, w których wpisywali niezbędne według nich zadania z zakresu infrastruktury i o charakterze społecznym, oraz dokonywali ich hierarchizacji. System monitoringu został zaproponowany przez Wykonawcę i uwzględnia oczywiście ustawowe zadania i kompetencje samorządu powiatowego. Rozdział dotyczący zgodności strategii z innymi dokumentami podkreśla, że każda jednostka samorządu terytorialnego funkcjonuje w szerszym otoczeniu, podlega ustawodawstwu krajowemu oraz koncepcjom rozwojowym tworzoną również na poziomie krajowym, i nie może ona funkcjonować w oderwaniu od dokumentów wyższego rzędu o charakterze strategicznym.

II. Wstęp

Rozwój programowania strategicznego w Polsce ma związek z polityką rozwoju regionalnego, realizowaną na poziomie Unii Europejskiej. Dokumenty planistyczne na poziomie lokalnym mogą przyjmować różne formy: strategii rozwoju gmin/powiatów, lokalnych strategii rozwoju (w ramach programu Leader), wieloletnie plany inwestycyjne, plany rozwoju lokalnego, programy ochrony środowiska, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, strategie rozwiązywania problemów społecznych czy programy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powyższy wykaz, choć nie jest pełny, pokazuje, jak wiele sfer działania samorządu terytorialnego w Polsce może być regulowane dokumentami planistycznymi.

Zalecenia, które zapisane zostają w tym dokumencie, mają przekładać się na długookresowe efekty rozwojowe w tych obszarach, w których określono największe problemy lub tych, w których istnieją niewykorzystane potencjały.

Układ dokumentu strategii w każdym przypadku opiera się na kilku elementach: diagnozie społeczno-gospodarczej jednostki samorządowej, analizie SWOT, określeniu wizji jednostki, służących jej osiągnięciu celów strategicznych, operacyjnych oraz działań strategicznych, a także systemu monitoringu strategii. Ważnym elementem jest również część dotycząca zgodności strategii z innymi dokumentami strategicznymi - na poziomie powiatu, województwa, kraju, także w różnych sferach.

III. Diagnoza społeczno - ekonomiczna powiatu

1. Położenie, zasoby przyrodnicze i kulturowe

Powiat trzebnicki położony jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego i zajmuje 1025,5 km², co stanowi 5,1% powierzchni całego województwa. Siedziba władz powiatowych znajduje się w Trzebnicy, położonej we wschodniej części Wzgórz Trzebnickich.

Powiat trzebnicki graniczy z powiatami: milickim i oleśnickim (od wschodu), wrocławskim i miastem Wrocław (od południa), średzkim (od południowego zachodu), wołowskim i górowskim (od zachodu) oraz powiatem rawickim (od północy), który administracyjnie jest już częścią województwa wielkopolskiego.

W skład powiatu wchodzi sześć gmin, z czego cztery to gminy miejsko-wiejskie: Trzebnica, Oborniki Śląskie, Żmigród i Prusice, a pozostałe dwie to gminy wiejskie: Wisznia Mała i Zawonia. Wśród nich największą powierzchnią charakteryzuje się gmina Żmigród (292,1 km²), najmniejszą zaś gmina Wisznia Mała (103,3 km²). Powiat trzebnicki zamieszkuje ponad 83 tys. mieszkańców.

Lasy stanowią jedną z głównych form użytkowania terenu w powiecie – wskaźnik lesistości wynosi 25,9%. Najczęściej spotykane gatunki drzewostanu to dąb szypułkowy, grab zwyczajny, buk zwyczajny, brzoza brodawkowata, sosna zwyczajna, klon, czarna olcha, lipa drobnolistna i wierzba purpurowa, licznie reprezentowane są także jarzębina pospolita, kruszyn pospolity oraz leszczyna pospolita. Główne obszary leśne znajdują się w północnej i północno-zachodniej części powiatu, a także w rejonie Obornik Śląskich, w południowo-zachodniej części tego regionu. Obszary ekosystemów łąkowych i wodnych zajmują duże powierzchnie w północnej części regionu, gdzie występuje duża ilość cieków wodnych dorzecza Baryczy oraz liczne skupiska akwenów stojących.

Na tle innych powiatów województwa dolnośląskiego powiat trzebnicki charakteryzuje się jedną z większych powierzchni użytków rolnych (68,5 tys. ha). Również udział sadów w ogólnej powierzchni użytków rolnych (768 ha) stawia powiat trzebnicki w czołówce powiatów województwa.

Powiat trzebnicki zajmuje obszary o sporym zróżnicowaniu pod względem pionowego ukształtowania terenu, leżące w dorzeczu Odry. Obszar ten podzielony jest naturalną barierą, jaką jest Wał Trzebnicki, obejmujący pas wzniesień morenowych rozciągających się od Ostrzeszowa po Nysę Łużycką. W obrębie tego makroregionu, w jego środkowej części, znajduje się mezoregion o nazwie Wzgórza Trzebnickie o powierzchni 610 km².

Wzgórza Trzebnickie tworzą łuk otaczający od południa Kotlinę Żmigrodzką. Mezoregion ten obejmuje tereny od okolic Sycowa po dolinę Odry w rejonie Ścinawy, a jego najwyższe wzniesienie liczy 257 m n.p.m. (Farna Góra pod Trzebnicą). Od wschodu Wzgórza Trzebnickie sąsiadują z Wzgórzami Twardogórskimi, od południa z Równiną Oleśnicką należącą do makroregionu Niziny Śląskiej, natomiast od zachodu z Obniżeniem Ścinawskim.

Wał Trzebnicki dzieli obszar powiatu trzebnickiego na dwie zlewnie zaliczane do dorzecza Odry – po stronie południowej zlewnię rzeki Widawy, natomiast po stronie północnej zlewnię Baryczy. Do istotnych rzek tego regionu należą także Orla i Sasicznica. Na terenie powiatu znajdują się również zbiorniki wody stojącej – najbardziej znane to Stawy Milickie znajdujące się w dolinie Baryczy, w okolicach Milicza i Żmigrodu. Zostały one objęte utworzonym w 1973 r. rezerwatem „Stawy Milickie”.

Część obszarów na terenie powiatu znajduje się w obrębie Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy, leżącego na terenie województw dolnośląskiego i wielkopolskiego. Park ten powstał w 1996 r. i zajmuje powierzchnię 87 040 ha. Na jego terenie występują trzy typy siedlisk: lasy, podmokłe łąki oraz stawy rybne. Obszar ten, ze względu na występowanie około 300 gatunków ptaków, jest Europejską Ostoją Ptaków oraz Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków "Dolina Baryczy" w ramach europejskiej sieci Natura 2000.

Na terenie Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy znajduje się kilka rezerwatów przyrody, z czego trzy obejmują obszary leżące w powiecie trzebnickim. Najbardziej znany z nich to rezerwat Stawy Milickie. Rezerwat ten to największy w Polsce ornitologiczny rezerwat przyrody, wchodzący w skład Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy, chroniący unikatowy w skali kraju i Europy obszar wodno-błotny. Jego powierzchnia wynosi 5324,31 ha i obejmuje pięć kompleksów stawów: Kompleks Stawno, Kompleks Radziądz, Kompleks Ruda Sułowska, Kompleks Jamnik oraz Kompleks Potasznia, a także lasy i inne grunty, które znajdują się w środkowej i wschodniej części Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy.

Pozostałe cztery rezerwaty przyrody (łącznie jest ich pięć) na terenie powiatu trzebnickiego to: rezerwat Jodłowice, Las Bukowy w Skarszynie, Olszyny Niezgodzkie oraz

Radziądz. Dwa ostatnie, podobnie jak rezerwat przyrody Stawy Milickie, leżą na terenie Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy.

Rezerwat przyrody Olszyny Niezgodzkie chroni naturalne lasy bagienne w zasięgu rzeki Ługi. Rezerwat ten, położony w gminie Żmigród, został utworzony w 1987 r. i zajmuje powierzchnię 74,28 ha. Na jego obszarze dominuje zespół olsu porzeczkowego o budowie kępowo-dolinowej. Tereny te znajdują się w obrębie obszarów Natura 2000, Ostoja nad Baryczą Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk i Dolina Baryczy Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków.

Drugi z leżących na terenie Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy rezerwatów - rezerwat przyrody Radziądz – utworzony został w celu ochrony lasu liściastego o charakterze grądu europejskiego. Powstał w 1954 r. na terenie gminy Żmigród, a jego powierzchnia wynosi 8,31 ha. Rezerwat ten należy do obszaru Natura 2000 PLH020084 Ostoja nad Baryczą SOO.

Rezerwat przyrody Las Bukowy w Skarszynie utworzony został w celu zachowania enklawy naturalnego lasu bukowego wśród gruntów rolnych i obszarów zabudowanych. Utworzony został w 1980 r. i zajmuje powierzchnię 23,7 ha. Rosną tu ponad stuletnie okazy buka zwyczajnego, dębu bezszypułkowego, grabu i lipy.

Ostatni z rezerwatów - rezerwat przyrody Jodłowice – położony jest częściowo w powiecie trzebnickim, a częściowo w powiecie wołowskim, i obejmuje wysunięte najbardziej na północ stanowisko jodły pospolitej w środowisku naturalnym. Na jego terenie znajduje się także głąz narzutowy uznany za pomnik przyrody.

Inną formą ochrony przyrody jest obszar chronionego krajobrazu Wzgórza Trzebnickie zajmujący powierzchnię 3440 ha i obejmujący wyjątkowy, bardzo zróżnicowany krajobraz oraz zmienność i bogactwo ekosystemów.

Część obszaru powiatu trzebnickiego zaliczono także do sieci Natura 2000, która ma na celu zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków. Obszary te to Dolina Baryczy, Dolina Widawy, Jodłowice, Ostoja nad Baryczą, Skoroszowskie Łąki i Wzgórza Warzęgowskie.

Na terenie powiatu znajdują się także liczne pomniki przyrody – największa ich ilość znajduje się w gminach Trzebnica i Prusice. Są to głównie pomniki przyrody ożywionej - w przeważającej części dęby szypułkowe, a także buk zwyczajny i lipa drobnolistna.

Ponadto na terenie powiatu znajduje się wiele obiektów zabytkowych. Według rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, w gminie Oborniki Śl. znajduje się 776 obiektów zabytkowych, w gminie Prusice - 767, w gminie Trzebnica - 965, w gminie Wisznia Mała - 272, w gminie Zawonia - 401, a w gminie Żmigród 963. Dużą część tych obiektów stanowią budynki mieszkalne i gospodarcze, ale są wśród nich również obiekty gospodarcze (np. młyny, tartaki), oświatowe, sakralne, zespoły dworskie czy folwarczne. Wiele z miejscowości z terenu powiatu zostało wpisanych do rejestru ze względu na historyczne układy ruralistyczne wsi, historyczne układy urbanistyczne miast czy budowy przysiółków.

Obszar powiatu jest również bogaty w stanowiska archeologiczne: 361 w gminie Prusice, 570 w gminie Trzebnica, 142 w gminie Wisznia Mała, 207 w gminie Zawonia oraz 910 w gminie Żmigród¹.

---

¹ Wykaz zabytków, <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92697>.

2. Sfera społeczna

Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego od 2010 r. systematycznie rośnie. W strukturze ludności dominują kobiety, stanowiąc ok. 51% ogółu mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 81 os./km².

Tab. 1 Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego w latach 2010-2014 z uwzględnieniem płci.

Kolumna1	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	81461	82015	82552	83041	83358
mężczyźni	40033	40282	40529	40735	40907
kobiety	41428	41733	42023	42306	42451

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najwięcej mieszkańców zamieszkuje gminę miejsko-wiejską Trzebnica, Oborniki Śląskie oraz Żmigród. Jednak o ile w przypadku dwóch pierwszych gmin dostrzec można systematyczny wzrost liczby ich mieszkańców, o tyle w przypadku Żmigrodu tendencja jest odwrotna. Najmniejszą pod względem liczby mieszkańców jest gmina Zawonia, choć również ona odnotowuje wzrost ich liczby. Spadek liczby ludności dotyczy także gminy Prusice. Duże znaczenie dla rozwoju tych gmin (w kontekście liczby mieszkańców) ma fakt bliskości Wrocławia i postępującej suburbanizacji.

Tab. 2 Liczba mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu trzebnickiego w latach 2010-2014.

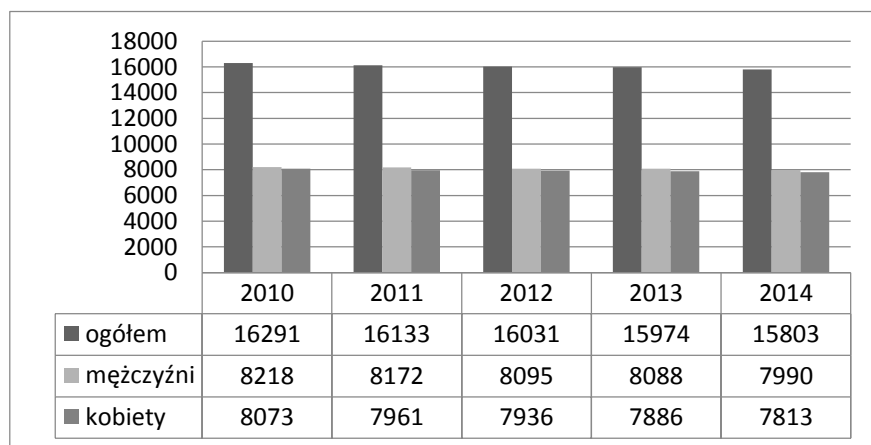
Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Oborniki Śl.	19127	19343	19558	19724	19797
Prusice	9370	9385	9377	9345	9339
Trzebnica	22941	23087	23322	23586	23711
Wisznia Mała	9260	9429	9572	9712	9848
Zawonia	5705	5755	5731	5786	5815
Żmigród	15058	15016	14992	14888	14848

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz *Statystycznego Vademecum Samorządowca*.

Wśród tendencji demograficznych występujących w powiecie trzebnickim należy podkreślić spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym - między rokiem 2010 a 2014 spadek ten wyniósł 3%. W tej grupie wiekowej kobiety stanowią ok. 49,4% wszystkich mieszkańców powiatu. W przypadku osób w wieku produkcyjnym generalnie w powiecie można mówić o wzroście ich liczby, choć w latach 2012 -2013 liczba ta przekraczała 53,8 tys., a w 2014 r. zmalała do ok. 53,7 tys. Wzrost wystąpił zatem w szerszym ujęciu - między rokiem 2010 i 2014, przy czym nie był on wysoki. Kobiety w 2014 r. stanowiły 46,6% liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Zgodnie z ogólnopolskim trendem, w powiecie obserwuje się wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym i - co również typowe -w tej grupie wyraźnie dominują kobiety, których jest prawie dwukrotnie więcej.

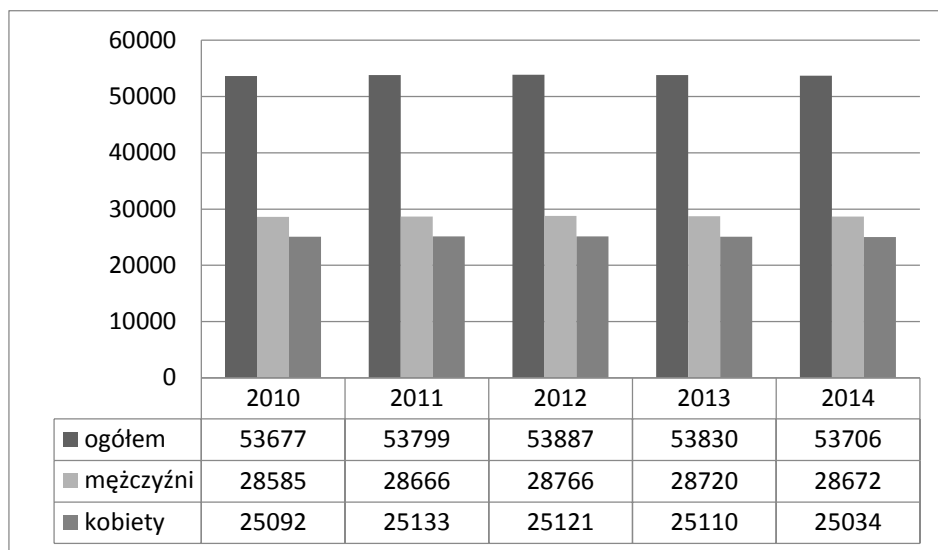
Rys. 1 Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

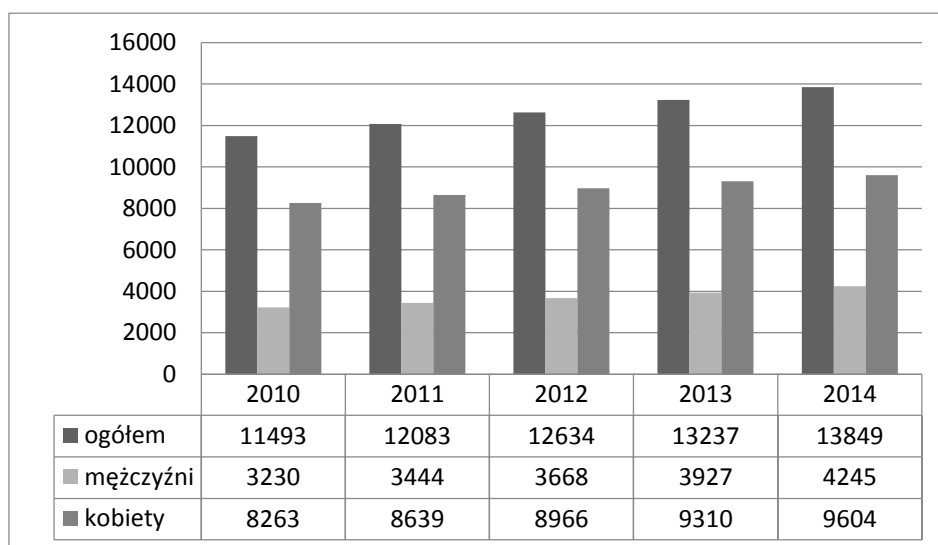

Rys. 2 Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rys. 3 Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2014.

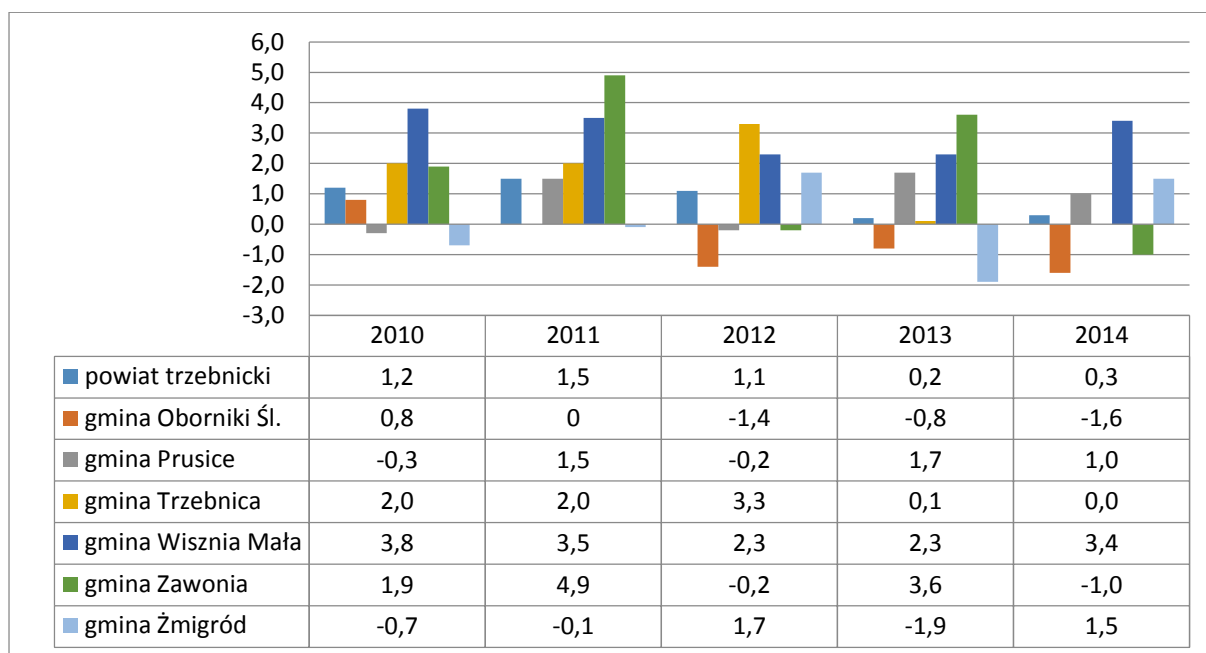

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Przyrost naturalny na terenie powiatu w 2014 r. wykazywał wartość dodatnią, choć ogólnie tendencja na przestrzeni lat jest spadkowa. W analizowanym okresie lat 2010-2014 dodatni przyrost utrzymywał się w gminie Trzebnica i Wisznia Mała.

Rys. 4 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na terenie powiatu trzebnickiego w latach 2010-2014.

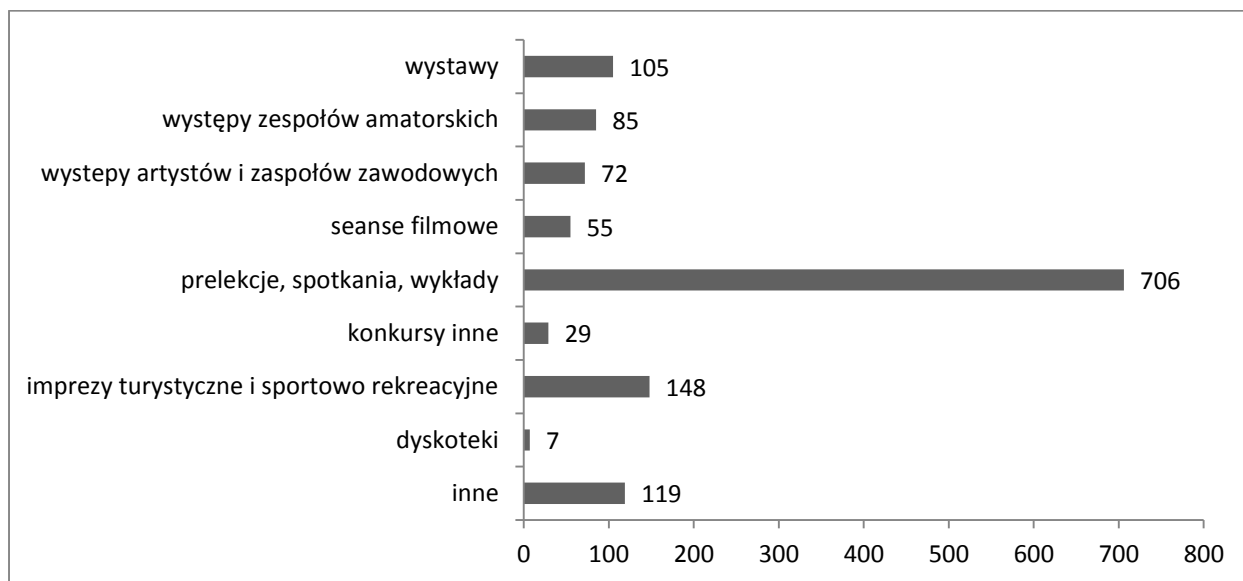

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Powiat trzebnicki oferuje bogaty wybór wydarzeń kulturalnych o różnorodnym charakterze. W 2014 r. odbyło się ich 1326, a udział w nich wzięło 153 916 mieszkańców powiatu. Przeważają prelekcje, spotkania i wykłady, których zorganizowano w 2014 r. w powiecie 706. Drugim najczęściej organizowanym wydarzeniem były imprezy turystyczne i sportowe (148), wystawy (105) oraz występy zespołów zarówno amatorskich, jak i zawodowych (odpowiednio 85 i 72). Do imprez organizowanych w 2014 r. należy zaliczyć m.in.: Powiatowe Dni Kultury Regionalnej w Szymanowie, Jarmark świąteczny, który był połączony z bezpłatnymi warsztatami rękodzieła czy Tydzień Edukacji Globalnej zorganizowany w Powiatowym Zespole Szkół nr 1 w Trzebnicy.

Rys. 5 Zestawienie wydarzeń kulturalnych w powiecie trzebnickim w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

W 2015 r. również zorganizowano w powiecie trzebnickim szereg imprez o różnej tematyce i zasięgu. Mieszkańcy powiatu mogli uczestniczyć w takich wydarzeniach jak: wystawy (Wystawa poplenerowa IV Międzynarodowego Pleneru Plastycznego), koncerty (Wieczory Lisztowskie, Jazz nad Odrą), spektakle (np. spektakl "Tuwim i inni w sałatce" w Skotnikach), pikniki i festyny (Piknik Lotniczy na lotnisku w Szymanowie).

Według informacji z Banku Danych Lokalnych GUS, w 2013 i 2014 r. udział w imprezach organizowanych w powiecie wzięło udział po 6700 osób. Należy tu dodać, że wszystkie te imprezy zostały zakwalifikowane do imprez artystyczno-rozrywkowych, na które wstęp był bezpłatny.

Oprócz uczestnictwa w imprezach i wydarzeniach kulturalnych mieszkańcy w 2014 r. mogli się także angażować w działalność 28 zespołów artystycznych działających w powiecie. Najwięcej zespołów działa w obszarze upowszechniania folkloru - 10 zespołów, których członkami jest 157 osób. Równie licznie mieszkańcy angażują się w działalność zespołów 6 tanecznych. Skupiają one łącznie 158 osób. Ponadto w powiecie w 2014 r. działały również 3 zespoły teatralne (35 osób), 3 muzyczno-instrumentalne (25 osób) i 6 zespołów wokalnych i chórów (95 osób).

Poza zespołami artystycznymi w 2014 r. w powiecie działało również 89 kół i klubów zrzeszających ogółem 1884 członków. Podobnie jak w przypadku zespołów, są to koła (kluby)

tematyczne - 44 turystyczne i sportowo rekreacyjne, 13 plastycznych, 12 tanecznych, 5 fotograficznych i filmowych, 4 kluby seniora, oraz 2 teatralne.

Na terenie powiatu instytucje kultury prowadzą przede wszystkim poszczególne gminy. Gminne Centrum Kultury i Sportu w Trzebnicy proponuje bogatą ofertę zajęć kulturalnych i sportowych. Działają w nim m.in. pracownie szycia, modelarstwa, malarstwa i fotograficzna. Prowadzone są warsztaty wokalne, kreatywności i dizajnu i wiele innych. Odbywają się w nim próby Trzebnickiej Orkiestry Dętej. Centrum dba również o upowszechnienie sportu i rekreacji, organizując imprezy o tematyce sportowej. W powiecie działa także Obornicki Ośrodek Kultury. Z oferty proponowanej przez ośrodek korzystać mogą dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy, którzy dodatkowo mają w nim swój klub. Ponadto Ośrodek oferuje m.in. zajęcia muzyczne, teatralne, filmowo - telewizyjne i balet. Organizuje wystawy, koncerty oraz imprezy tematyczne. Ponadto w powiecie działa Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Prusicach, który organizuje różnego rodzaju imprezy oraz prowadzi działania upowszechniające kulturę i umożliwiające uczestnictwo w kulturze dzieciom, młodzieży i dorosłym. W GOKiS działa Prusicki Obiekt Multifunkcyjny - nowoczesna sala widowiskowo - kinowa. Do instytucji upowszechniających kulturę należy zaliczyć także Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Wiszni Małej, oferujący zajęcia taneczno - teatralne, plastyczno - ceramiczne, aerobik dla pań, zajęcia treningowe Nordic Walking oraz szkoły szachowej. W Zespole Placówek Kultury w Żmigrodzie, w którym znajduje się biblioteka, od niedawna działa sala kinowa, a próby odbywa zespół ludowy Dyszel.

W powiecie trzebnickim funkcjonuje 15 obiektów o charakterze bibliotecznym (bibliotek lub ich filii) oraz jeden punkt biblioteczny. Z ich usług korzysta, wedle danych z Banku Danych Lokalnych, 11034 czytelników. Biblioteki i filie posiadają w sumie 233061 woluminów, z czego 182535 wypożyczanych jest na zewnątrz. W powiecie funkcjonuje również biblioteka specjalistyczna - Biblioteka Pedagogiczna w Trzebnicy, która swoją działalnością wspiera nauczycieli i studentów studiów pedagogicznych.

Na 1 placówkę biblioteczną w powiecie przypadało w 2014 r. 5210 osób, co stanowi spadek w stosunku do 2010 r. (5431 osób). Zauważyć można spadek liczby woluminów pożyczanych przez jedną osobę z 20,4 w 2010 r. do 16,5 w 2014 r., przy czym największa różnica wystąpiła między 2013 a 2014 r. (o 2,1). Jest to gorszy wynik niż średnia dla całego województwa, która w 2014 r. wynosiła 18,6 woluminu na 1 czytelnika. Wśród gmin z terenu powiatu można z kolei zauważyć, że stały i wysoki poziom czytelnictwa utrzymuje się w gminie Zawonia (każdego roku powyżej 24 woluminów). Z kolei największy spadek

zanotowano w gminie Prusice (z 36,2 woluminów w 2010 r. do 15,8 w 2014 r.), Oborniki Śląskie (odpowiednio z 15,9 do 10,3) oraz Żmigród (z 21,2 do 16,1).

Powiat trzebnicki posiada bogatą infrastrukturę obiektów sportowych, które zaspokajają potrzeby mieszkańców w zakresie sportu i rekreacji. W gminie Trzebnica mieszkańcy mogą korzystać z takich obiektów jak Trzebnicki Park Wodny „Zdrój”, który oferuje zajęcia z nauki pływania, hokeja podwodnego czy zajęcia z osvajania niemowląt z wodą, oraz Trzebnickie Centrum Kultury i Sportu (wyposażone w halę sportową oraz organizujący zajęcia sportowe). Ponadto w Trzebnicy znajduje się kompleks boisk - Stadion Sportowy „Fair Play Arena”, który składa się z dwóch boisk do piłki nożnej (jedno o nawierzchni trawiastej, drugie z trawą syntetyczną), stadionu lekkoatletycznego, boiska wielofunkcyjnego, boiska do piłki ręcznej oraz do streetballa. Do obiektów o charakterze sportowym w gminie Trzebnica należy zaliczyć również Ośrodek Jeździecki „Gozdawa” Kuźniczysko, Boisko „Orlik” Ujeździec Wielki oraz Boisko „Orlik” w Trzebnicy (boisko do piłki nożnej, boisko do koszykówki i siatkówki, siłownia na wolnym powietrzu, plac zabaw dla dzieci oraz kort tenisowy działający odpłatnie). Na terenie boiska w okresie zimowym działa lodowisko miejskie. W gminie Oborniki Śląskie działa Ośrodek Sportu i Rekreacji, który wyposażony jest w dużą i małą halę sportową, siłownię oraz boisko do siatkówki plażowej. Ponadto na terenie OSiR-u znajduje się basen oraz korty tenisowe. Innymi obiektami sportowymi w gminie są: sala sportowa Liceum Ogólnokształcącego oraz boisko sportowe „Orlik” w Obornikach Śląskich, gdzie - oprócz boisk do piłki nożnej i boiska wielofunkcyjnego - znajduje się także infrastruktura pozwalająca uprawiać dyscypliny lekkoatletyczne: bieżnia, skocznia do skoku w dal oraz rzutnia do pchnięcia kulą. Podobny obiekt funkcjonuje w Osolinie, gdzie znajduje się boisko sportowe „Orlik” (boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne, kort tenisowy oraz bieżnia). Ponadto w gminie można korzystać z zajęć Obornickiego Klubu Rowerowego „Oś”, Ośrodka Jazdy Konnej Krysmann w Gołędzinowie oraz Ośrodka Jeździeckiego ARKADIA. W Prusicach infrastruktura sportowa obejmuje: boisko „Orlik” Prusice oraz „Orlik” Sokołowa. Oba wyposażone w boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne oraz kort tenisowy. Boisko w Prusicach posiada także infrastrukturę do uprawiania lekkiej atletyki - bieżnie oraz skocznie do skoku w dal. W gminie Prusice działa także Miejski Klub Sportowy „Orzeł” Prusice. W Wiszni Małej do obiektów sortowych należy zaliczyć Boisko Sportowe „Orlik” w Krzyżanowicach, pole golfowe Toya Golf & Country Club Wrocław oraz stadninę koni „Stajnia Krzyżanowice”. Gmina Żmigród również wyposażona jest w bogatą infrastrukturę sportową, pozwalającą

mieszkańcom na uprawianie wielu dyscyplin. W gminie funkcjonuje Ośrodek Sportu i Rekreacji, w którym można korzystać ze skateparku, ściany wspinaczkowej, parku linowego czy placu zabaw dla dzieci. Przy Gimnazjum im. M. Rataja wybudowana została hala sportowa umożliwiająca rozgrywanie zawodów w piłkę ręczną, meczów siatkówki, piłki halowej i tenisa. Ponadto znajduje się boisko „Orlik”, lodowisko miejskie oraz basen Aquagród. Działa tu również Miejski Klub Sportowy „Piast” Żmigród. W gminie Zawonia przy Zespole Szkół w Zawoni wybudowana została hala sportowo-widowiskowa.

Podsumowując, infrastruktura sportowa w powiecie trzebnickim jest na dobrym poziomie. Powiat posiada różnego rodzaju obiekty sportowe pozwalające mieszkańcom uprawiać wiele dyscyplin sportowych.

Statystyki pokazują, że rośnie liczba klubów sportowych na terenie powiatu. W 2014 r. średnia liczba członków (w przeliczeniu na 1 klub) wynosiła 46 osób, przy czym liczba ćwiczących była niższa (43 osoby w klubie). Zdecydowanie wśród ćwiczących przeważają mężczyźni, kobiety stanowiły w 2014 r. zaledwie 12,6% ogółu ćwiczących. Dodatkowo wskaźnik ten spada, ponieważ w 2010 r. wyniósł 17,1%.

Tab. 3 Funkcjonowanie klubów sportowych na terenie powiatu trzebnickiego w latach 2010, 2012, 2014.

Kolumna1	2010	2012	2014
kluby	36	47	54
członkowie	1799	2014	2491
ćwiczący ogółem	1754	1863	2339
ćwiczący mężczyźni	1454	1684	2045
ćwiczące kobiety	300	179	294

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

W Trzebnicy usługi medyczne świadczy wiele podmiotów publicznych i prywatnych. Zalicza się do nich Trzebnickie Centrum Medyczne „Zdrój”, w którym znajduje się przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej, ambulatoryjna opieka specjalistyczna diagnostyka ambulatoryjna, poradnia rehabilitacyjna, poradnia medycyny pracy, Centrum Diagnostyki Obrazowej „Fantom”, w którym znajduje się pracownia tomografii komputerowej. Ponadto działa Centrum Medyczne Provita Sp. z o.o, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk”, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Atena”, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „Self”, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Bering – Centrum Usług Stomatologicznych Rafał Marek. W gminie Oborniki Śląskie świadczenia zdrowotne oferują

następujące podmioty: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Specjalistyczne Centrum Pielęgnacyjno – Rehabilitacyjne „Ewa-Med”, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.C. Maria Malik i Bogusław Malik, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Stomatologia Dla Ciebie” Marta Madej. W gminie Żmigród działa Centrum Medyczne Żmigród, NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego „Bonitas”. W Prusicach mieszkańcy mogą korzystać z opieki zdrowotnej świadczonej przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Prusicach, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Diamed”; w Wiszni Małej - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, zaś w gminie Zawonia - Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej.

Do ośrodków zdrowia działających w powiecie trzebnickim należy zaliczyć także, słynący w Polsce z przeszczepów i operacji rąk, Szpital im. Św. Jadwigi Śl. W skład szpitala wchodzi 10 oddziałów dysponujących łącznie 335 miejscami - oddział pediatryczny z 45 miejscami dla pacjentów, oddział chorób wewnętrznych (53 miejsc), oddział położniczo-ginekologiczny (40 miejsc), oddział neonatologii (20 miejsc), oddział anestezjologii i intensywnej terapii (5 miejsc), oddział chirurgii ogólnej (25 miejsc), oddział chirurgii urazowo ortopedycznej (37 miejsc), oddział rehabilitacyjny (86 miejsc), oddział rehabilitacji dziennej dla dzieci (20 miejsc) oraz szpitalny oddział ratunkowy (4 miejsca). W szpitalu funkcjonują także trzy poradnie: poradnia chirurgii ogólnej, poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej, poradnia neonatologiczna.

Ponadto w Żmigrodzie funkcjonuje (wydzielony w 1993 r. ze struktur Zakładu Opieki Zdrowotnej w Miliczu) Szpital Rehabilitacyjny i Opieki Długoterminowej. Świadczy on usługi z zakresu rehabilitacji stacjonarnej i ambulatoryjnej oraz usługi z zakresu opieki długoterminowej. W ramach placówki funkcjonują: oddział rehabilitacyjny (37 miejsc, 4 lekarzy) oddział pielęgniarsko-opiekuńczy (4 miejsca, jeden lekarz) oraz dział fizjoterapii².

Jednym z ważniejszych elementów sfery społecznej, jest edukacja. Powiat jest organem prowadzącym dla szkół ponadgimnazjalnych. Wedle danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu w 2015 r. z terenu powiatu trzebnickiego przystąpiło do wszystkich przedmiotów obowiązkowych na egzaminie maturalnym w nowej formule 242 uczniów. Egzamin zdało 190 uczniów, co wskazuje na 78,5% zdawalności egzaminu. Nieco gorzej egzamin zdali uczniowie, którzy zdawali maturę w starej formule. Przystąpiło do niej

---

² <http://nbip.pl/pzoz/i/?i=13363>.

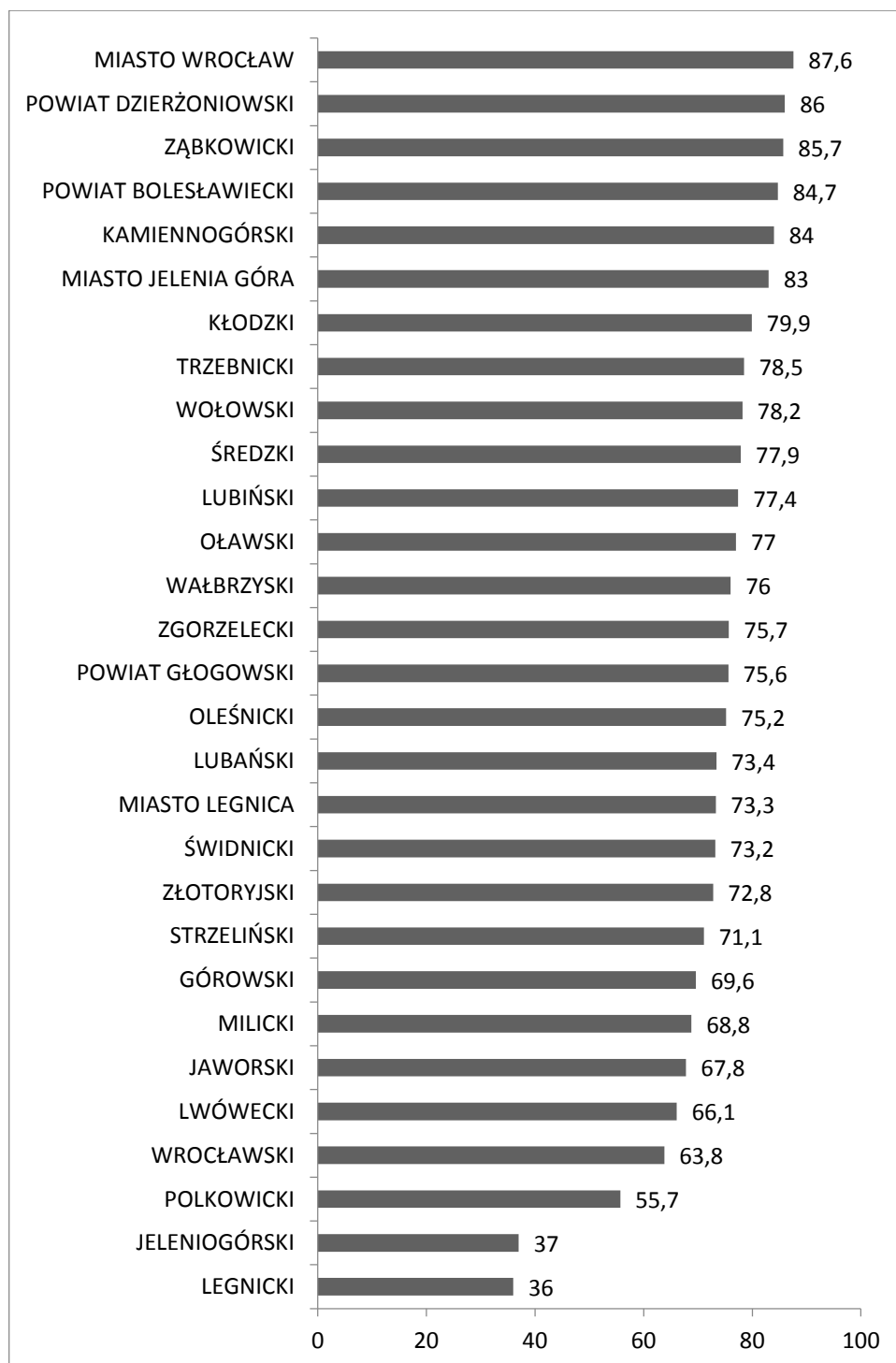

103 uczniów (2 z liceum ogólnokształcącego i 101 z techników), zaś egzamin zdało 48 z nich. Zdawalność kształtowała się zatem na poziomie 46,6%.

Powiat trzebnicki, w porównaniu do innych powiatów Dolnego Śląska, plasuje się na 8. pozycji pod względem zdawalności egzaminu maturalnego w nowej formule. Jedynie w powiatach: kłodzkim, Jelenia Góra (miasto), kamiennogórskim, bolesławieckim, ząbkowickim, dzierzoniowskim oraz mieście Wrocław zdawalność była lepsza niż w powiecie trzebnickim.

Rys. 6 Zdawalność egzaminu maturalnego 2015 r. (w nowej formule) według powiatów i miast na prawach powiatu [%].

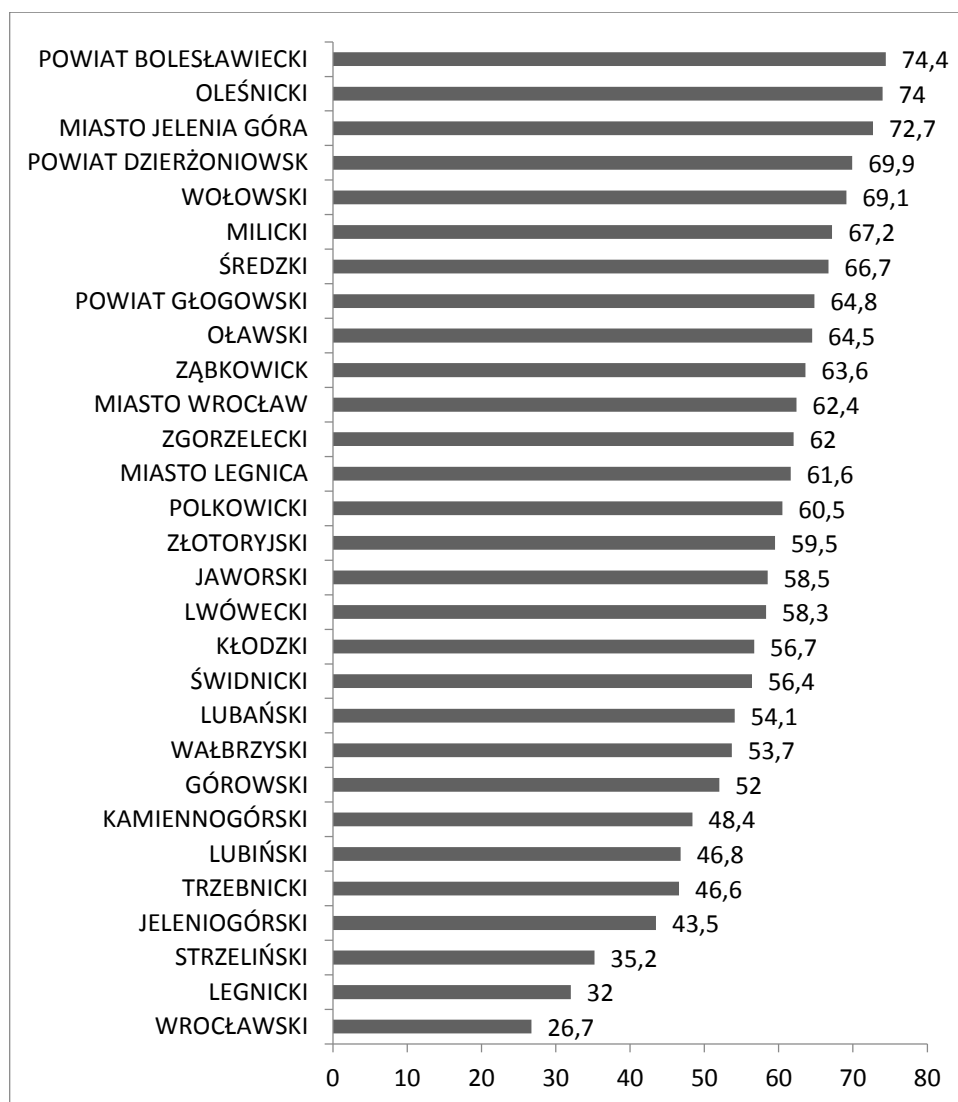
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu
http://oke.wroc.pl/images/library/File/pdfy/1_zdawalnosc_2015_3006_nowa_powiaty.pdf.

Inaczej sytuacja zdawalności przedstawia się w przypadku egzaminu maturalnego w starej formule. W tym przypadku powiat trzebnicki spośród 29 badanych powiatów i miast

na prawach powiatu zajął 24. miejsce, uzyskując 46,6% zdawalności egzaminu. Gorszy niż w powiecie trzebnickim procent zdawalności był tylko w powiatach: wrocławskim, legnickim, strzelińskim, jeleniogórskim.

Rys. 7 Zdawalność egzaminu maturalnego 2015 (w starej formule) według powiatów i miast na prawach powiatu [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu
http://oke.wroc.pl/images/library/File/pdfy/1_zdawalnosc_2015_3006_stara_powiaty.pdf.

Najwięcej uczniów przystąpiło do matury w Liceum Ogólnokształcącym im. II Armii Wojska Polskiego w Powiatowym Zespole Szkół Nr 1 w Trzebnicy - 130 osób. Niezależnie od formuły egzaminu maturalnego najgorzej uczniom poszedł egzamin z matematyki. Na 333 przystępujących do egzaminu z tego przedmiotu jedynie 255 uczniów zdało egzamin

z matematyki. Najlepiej uczniowie poradzili sobie z egzaminem z języka polskiego (jedynie trzy osoby nie zdały).

Tab. 4 Wyniki egzaminu maturalnego według starej i nowej formuły w podziale na szkoły w powiecie trzebnickim (z wyłączeniem szkół dla dorosłych).

Nazwa przedmiotu	Stara formuła egzaminu			Nowa formuła egzaminu		
Powiatowy Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Żmigrodzie						
	Technikum			Liceum ogólnokształcące		
	Całkowita liczba zdających	Liczba zdanych egzaminów	Zdawalność (w %)	Całkowita liczba zdających	Liczba zdanych egzaminów	Zdawalność (w %)
język polski	39	38	97,4	44	44	100
matematyka	39	24	61,5	44	28	63,6
język angielski	30	25	83,3	36	33	91,7
język niemiecki	9	8	88,9	8	8	100
Powiatowy Zespół Szkół Im. Władysława Reymonta w Obornikach Śląskich						
Liceum Ogólnokształcące						
język polski	1	1	100	50	50	100
matematyka	1	0	0	50	45	90
język angielski	1	1	100	50	50	100
Powiatowy Zespół Szkół Im. Władysława Reymonta w Obornikach Śląskich						
Technikum						
język polski	18	18	100	-	-	-
matematyka	18	7	38,9	-	-	-
język angielski	18	13	72,2	-	-	-
Powiatowy Zespół Szkół Nr 2 im. Piotra Włostowica w Trzebnicy						
Liceum Profilowane						
język polski	1	1	100	-	-	-
matematyka	1	0	0	-	-	-
język angielski	1	1	100	-	-	-
Powiatowy Zespół Szkół Nr 2 im. Piotra Włostowica w Trzebnicy - Technikum						
język polski	50	50	100	-	-	-
matematyka	50	30	60	-	-	-
język angielski	45	40	88,9	-	-	-
język niemiecki	5	5	100	-	-	-
Powiatowy Zespół Szkół Nr 1 w Trzebnicy						
Liceum Ogólnokształcące im. II Armii Wojska Polskiego						
język polski	-	-	-	130	128	98,5
matematyka	-	-	-	130	121	93,1
język angielski	-	-	-	113	111	98,2
język niemiecki	-	-	-	16	16	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu, <http://oke.wroc.pl/article.php/20150921151439903>.

Na terenie powiatu usługi opiekuńcze świadczy Dom Pomocy Społecznej w Obornikach Śl. z filią w Rościszewicach. DPS w Obornikach ma charakter koedukacyjny i przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych. Domy świadczą usługi w zakresie terapii zajęciowej (gł. zajęcia artystyczne i kulinarne), a powstające wyroby są prezentowane na różnych festynach. Pensjonariusze mają również dostęp do zajęć w zakresie rehabilitacji ruchowej, fizykoterapii czy masażu. Liczba mieszkańców tych Domów każdego roku przekraczała 250 osób.

Pośród jednostek powiatowych zajmujących się opieką społeczną funkcjonuje także Dom Dziecka w Obornikach Śląskich. Przy Domu Dziecka funkcjonuje również hostel, który jest przeznaczony dla wychowanków opuszczających placówkę bądź rodziny zastępcze.

Nadzór nad DPS i Domem Dziecka pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy. Pozostałe zadania tej jednostki to: udzielanie porad prawnych, prowadzenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, pomoc osobom z niepełnosprawnościami oraz opieka nad dziećmi i rodzinami.

Według opublikowanych przez PCPR danych za 2012 r., placówka udzieliła wsparcia 104 dzieciom znajdującym się w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 50 znajdującym się w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dane statystyczne pokazują wzrost liczby rodzin zastępczych na terenie powiatu: z 75 w 2012 r. do 92 w 2014 roku. Każdego roku także rosła liczba dzieci, którymi się w tych rodzinach opiekowano - odpowiednio ze 108 do 131. Kwota, którą przekazano rodzinom zastępczym na dzieci wyniosła 929.167 zł, co oznacza, że jedna rodzina otrzymała średnio prawie 12,4 tys. zł rocznie. W przypadku wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, którzy uzyskali pełnoletniość, PCPR przekazał każdemu z nich średnio po 5,6 tys. zł z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki. Ponadto 25 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczych, a 9 dzieci w rodzinach zastępczych poza terenem powiatu. Koszty pobytu tych dzieci wyniosły prawie 697 tys. zł. PCPR organizował również (w ramach programu "Rodzina z Pasją") szkolenia dla rodzin zastępczych niezawodowych, w których wzięło udział 19 osób. Udział dla rodzin był bezpłatny, zaś koszty pokrył samorząd powiatu przy wsparciu środków finansowych z Ministerstwa.

Na realizację zadań z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczył w 2012 r. na rzecz powiatu kwotę 1.448.131 zł.

Tab. 5 Formy pomocy osobom niepełnosprawnym.

Rodzaj rehabilitacji	Forma pomocy	Kwota [zł]
Rehabilitacja społeczna	turnusy rehabilitacyjne	325.223
	likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	133.665
	dofinansowanie sportu, rekreacji i turystyki	9.840
	dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny	371.238
	Warsztaty Terapii Zajęciowej	517.850
Rehabilitacja zawodowa	w tym zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy, szkolenia organizowane przez PUP, zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla niepełnosprawnych poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia	99.715
Realizacja programów na rzecz niepełnosprawnych finansowanych przez PFRON	Aktywny Samorząd	56.760,50
	Program wyrównywania różnic między regionami II	162.699,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Sprawozdania merytorycznego z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy w 2012 roku oraz wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej*, http://pcpr.trzebnica.pl/?page_id=910.

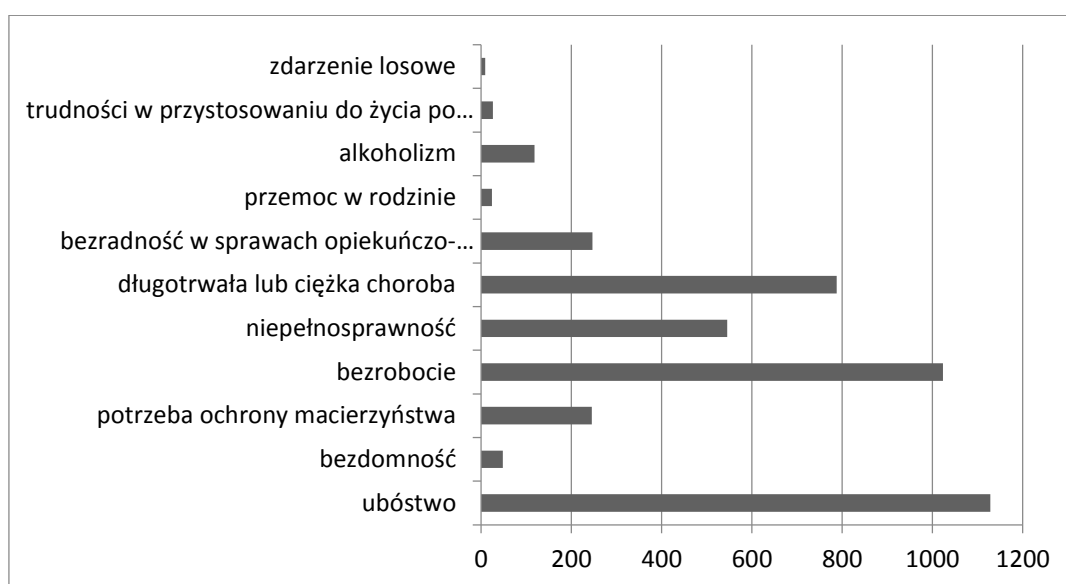
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności odbył w 2012 r. 123 posiedzenia składów orzekających, które ustalały niepełnosprawność lub jej stopień. Dla osób powyżej 16 roku życia wydano 1531 orzeczeń, w tym 1393 orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności, 51 o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności oraz 87 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych. Dla osób do 16 roku życia wydano 213 orzeczeń, w tym 184 orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, 28 o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych i 1 orzeczenie o odmowie ustalenia niepełnosprawności.

Do najczęstszych powodów przyznawania pomocy społecznej na terenie powiatu należą ubóstwo i bezrobocie. Poniższy wykres przedstawia częstotliwość udzielania świadczeń pomocy społecznej w zależności od wystąpienia negatywnych zjawisk społecznych przy uwzględnieniu, że dana forma została udzielona przynajmniej 5 razy. Warto tu zauważyć, że przyznano tylko 4 świadczenia z tytułu sytuacji kryzysowej oraz po jednym ze względu na narkomanię i sieroctwo. Nie przyznawano natomiast pomocy ze względu na potrzebę ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą oraz wystąpienie klęski żywiołowej lub ekologicznej

Rys. 8 Powody przyznawania pomocy społecznej na terenie powiatu trzebnickiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Jednostki Policji są rozlokowane w 4 miejscowościach z terenu powiatu: w Trzebnicy (Komenda Powiatowa Policji), Żmigrodzie, Obornikach Śl. (Komisariaty Policji) i Prusicach (Posterunek Policji). Łącznie we wszystkich jednostkach policji zatrudnionych jest 140 policjantów. Tylko komisariat w Trzebnicy posiada areszt.

Liczba przestępstw popełnianych na terenie powiatu znacznie się zmniejszyła w analizowanym okresie, w tym zdecydowanie zmniejszył się odsetek przestępstw popełnianych przez nieletnich. Najczęściej popełniane przestępstwa to kradzieże z włamaniem, kradzieże mienia, niszczenie cudzej rzeczy, uszkodzenie ciała, bójki i pobicia.

Tab. 6 Wskaźnik dynamiki i wykrywalności przestępstw w powiecie trzebnickim w latach 2010-2014.

	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw popełnionych przez nieletnich	Wskaźnik dynamiki przestępstw [%]	Wykrywalność przestępstw [%]
2010	2132	168	102	80,2
2011	2136	168	100,8	78,6
2012	2021	121	89	75,6
2013	2035	110	96	77,22
2014	1533	33	86	72,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Trzebnicy.

Ponadto gminy z tereny powiatu powołały straże gminne (miejskie). Teren miasta i gminy Trzebnica obsługuje 8 funkcjonariuszy Straży Miejskiej. Patrole są pełnione w godzinach od 7.00 do 22.00 w dni powszednie, w okresie letnim w piątki i w soboty wydłużone są do godziny 2.00, natomiast dyżury w weekendy pełnione są wg potrzeb. Straż Miejska w Prusicach zatrudnia 5 strażników, komendanta i jego zastępcę oraz 3 pracowników obsługi. Funkcjonuje w ramach struktury Urzędu Miasta i Gminy. W pozostałych gminach nie wyodrębniono jednostek straży gminnych.

Za bezpieczeństwo przeciwpożarowe na terenie powiatu odpowiada Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Trzebnicy, zatrudniająca 50 osób. Oprócz tego w poszczególnych gminach działają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- w gminie Trzebnica 9 jednostek OSP – Trzebnica, Brzyków, Marcinów, Skoroszów, Ujeździec Wielki, Domanowice, Biedaszków Wielki, Szczytkowice, Cerekwica,
- w gminie Prusice 4 jednostki OSP – Prusice, Skokowa, Pawłów Trzebnicki, Kaszyce,
- w gminie Oborniki Śląskie 6 jednostek OSP – Oborniki Śląskie, Uraz, Rościszewice, Bagno, Lubnów, Pęgów,
- w gminie Żmigród 8 jednostek OSP – Żmigród, Powidzko, Barkowo, Korzeńsko, Borzęcin, Bychowo, Garbce, Niezgoda,
- w gminie Zawonia 3 jednostki OSP – Zawonia, Czeszów, Złotów,
- w gminie Wisznia Mała 1 jednostka OSP – Wisznia Mała.

Do KSRG włączone są jednostki OSP z miejscowości: Korzeńsko, Barkowo, Żmigród, Powidzko, Skokowa, Prusice, Uraz, Zawonia, Wisznia Mała i Oborniki Śląskie³.

---

³ Na podstawie: *Informacja o stanie bezpieczeństwa obywateli*,
bip.umwd.dolnyslask.pl/plik,id,30081.

3. Sfera gospodarcza

W 2014 r. na terenie całego powiatu funkcjonowało ponad 8650 przedsiębiorstw, przy czym prawie 60% z nich zarejestrowano w dwóch gminach: Trzebnicy i Obornikach Śląskich. Poza gminą Żmigród liczba przedsiębiorstw we wszystkich gminach powiatu na przestrzeni ostatnich lat wzrosła. Szczególnie silny wzrost nastąpił w gminie Wisznia Mała (15% w stosunku do 2010 r.) i Zawonia (13%). Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowią podmioty prywatne.

Tab. 7 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie powiatu trzebnickiego z podziałem na gminy w latach 2010-2014.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
gmina Oborniki Śląskie	2280	2231	2313	2378	2391
gmina Prusice	689	668	692	723	722
gmina Trzebnica	2520	2520	2596	2638	2619
gmina Wisznia Mała	1048	1080	1129	1198	1205
gmina Zawonia	424	425	459	483	479
gmina Żmigród	1299	1177	1210	1227	1234

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 8 Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych w latach 2010 -2014.

2010	sektor publiczny	261
	sektor prywatny	7999
2011	sektor publiczny	252
	sektor prywatny	7849
2012	sektor publiczny	260
	sektor prywatny	8139
2013	sektor publiczny	274
	sektor prywatny	8373
2014	sektor publiczny	278
	sektor prywatny	8368

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

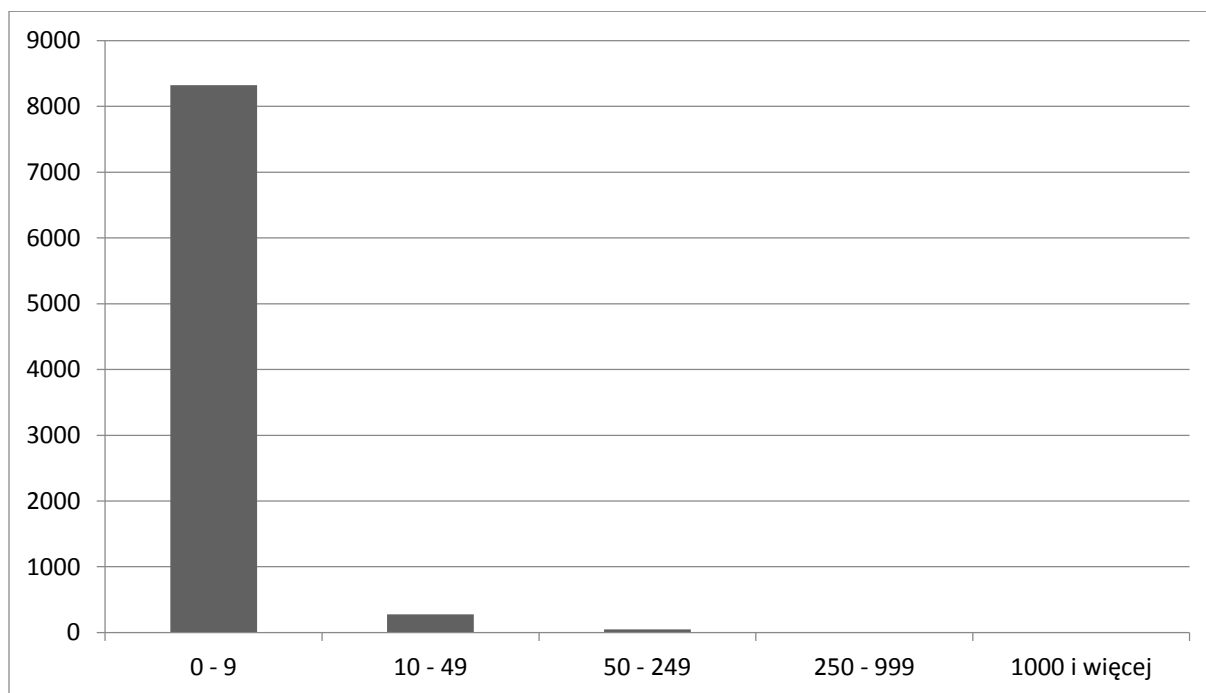

Między rokiem 2010 a 2013 liczba podmiotów prywatnych w powiecie trzebnickim systematycznie wzrastała. Tylko w 2014 r. liczba ta nieznacznie spadła. W przypadku podmiotów publicznych trend był odwrotny - w 2011 r. ich liczba spadła, a od 2012 r. systematycznie rosła.

Największą część podmiotów gospodarczych z sektora prywatnego stanowią osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą (77,7%). Kolejne istotne grupy podmiotów prywatnych to spółki handlowe (5,6%) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (3,6%). Najmniej z kolei zarejestrowanych podmiotów stanowią fundacje.

W powiecie trzebnickim w 2014 r. zdecydowanie dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób (było ich 3137 i stanowią 96,2% wszystkich podmiotów gospodarczych). W większości są to jednoosobowe podmioty działające na zasadach samozatrudnienia. Zazwyczaj nie tworzą dodatkowych miejsc pracy, a większość pracowników zatrudniają okresowo albo na umowy cywilnoprawne. Małych przedsiębiorstw, zatrudniających od 10 do 49 osób było tylko 275 (3,2%), zaś średnich (od 50 do 249 pracowników) 47 (0,7%). Dużych przedsiębiorstw było zaś 5 (0,1%).

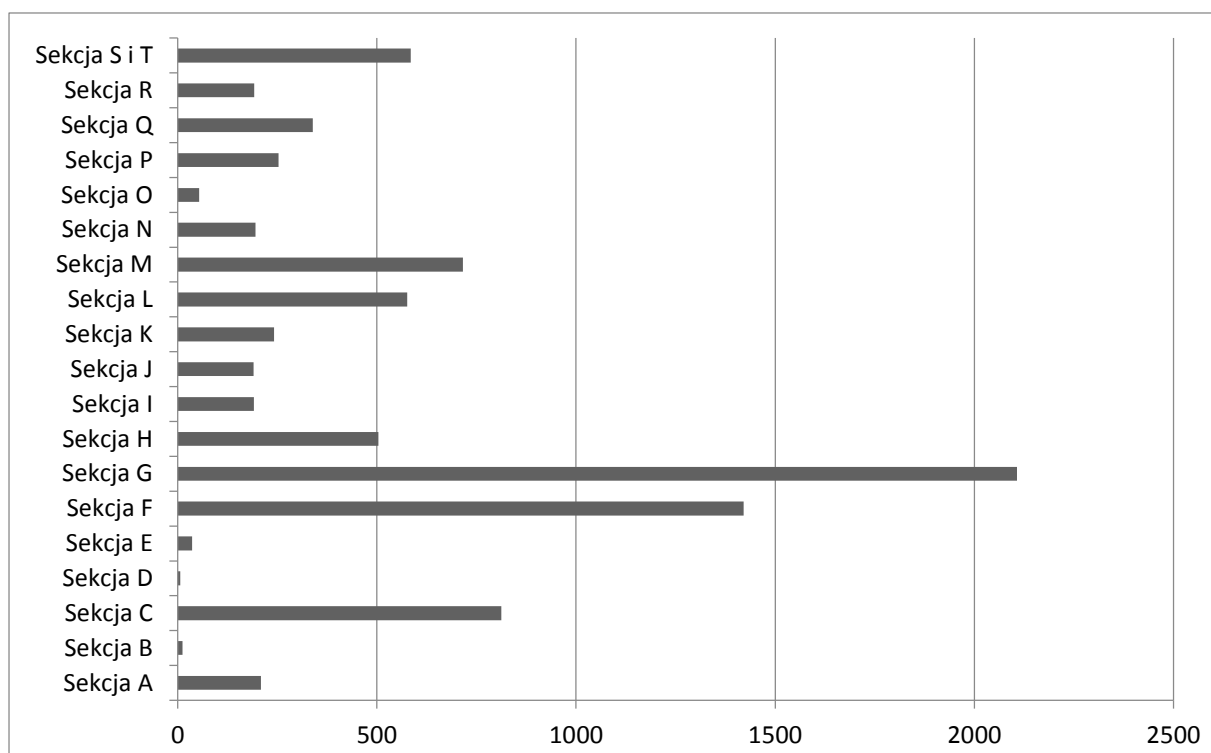
Rys. 9 Podmioty gospodarcze w zależności od liczby zatrudnianych pracowników (2014 r.).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Rys. 10 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD w powiecie trzebnickim w 2014 roku.

A - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
 B - Górnictwo i wydobywanie
 C - Przetwórstwo przemysłowe
 D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
 E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
 F - Budownictwo
 G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
 H - Transport i gospodarka magazynowa
 I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
 J - Informacja i komunikacja
 K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
 L - Działalność związana z obsługą nieruchomości

M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
 N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
 O - Administracja publiczna, obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
 P - Edukacja
 Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
 S i T - Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
 U - Organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W powiecie trzebnickim wyraźnie dominują dwa sektory, a mianowicie handel hurtowy i detaliczny wraz z szeroko pojętą naprawą (24,4% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych) oraz budownictwo (16,4%). Przedsiębiorstwa działające w tych sektorach stanowią 40,8% całej gospodarki powiatu. Następne sekcje w kolejności posiadają już zdecydowanie mniejszy udział w gospodarce powiatu i są to: przetwórstwo przemysłowe (9,4%), tzw. pozostała działalność usługowa, w tym gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (6,8%), działalność związana z obsługą nieruchomości (6,7%) oraz transport i gospodarka magazynowa (5,8%). Najmniej podmiotów funkcjonuje w sektorze związanym z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, itp. (5 podmiotów). Na terenie powiatu nie występuje żaden podmiot z sekcji U - organizacje i zespoły eksterytorialne.

Wśród działalności gospodarczej na terenie powiatu dość ważną rolę pełnią obiekty noclegowe. Ich liczba i wielkość jest zróżnicowana w zależności od gminy. W gminie Prusice znajduje się jeden hotel i jeden obiekt oferujący pokoje gościnne. W gminie Trzebnica funkcjonuje jedno gospodarstwo agroturystyczne - ośrodek jeździecki, dom wycieczkowy, zajazd i 3 hotele (w tym jeden 4-gwiazdkowy). W gminie Oborniki Śląskie turyści mogą skorzystać z oferty 2 hoteli, pensjonatu, 2 gospodarstw agroturystycznych, 5 ośrodków wypoczynkowych, kempingu, szkolnego schroniska młodzieżowego, restauracji wynajmującej pokoje oraz 6 prywatnych domów oferujących także noclegi. W gminie Wisznia Mała działa ośrodek wodny OKSiR oraz hotel. W gminie Zawonia można skorzystać z usług jednego hotelu, gospodarstwa agroturystycznego, pokoi prywatnych oraz kwatery łowieckiej.⁴ Na terenie gminy Żmigród można znaleźć z kolei 3 gospodarstwa agroturystyczne, kwaterę prywatną, jeden pensjonat⁵.

W powiecie trzebnickim zadania związane z przeciwdziałaniem i zwalczaniem bezrobocia pełni Powiatowy Urząd Pracy oraz Powiatowa Rada Zatrudnienia. Rada jest organem opiniotawczym-doradczym Starosty Powiatu w sprawach polityki rynku pracy. Kadencja Rady trwa cztery lata. W jej skład wchodzi przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, organizacji związkowych i pracodawców czy organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy z terenu powiatu. Powiatowy Urząd

---

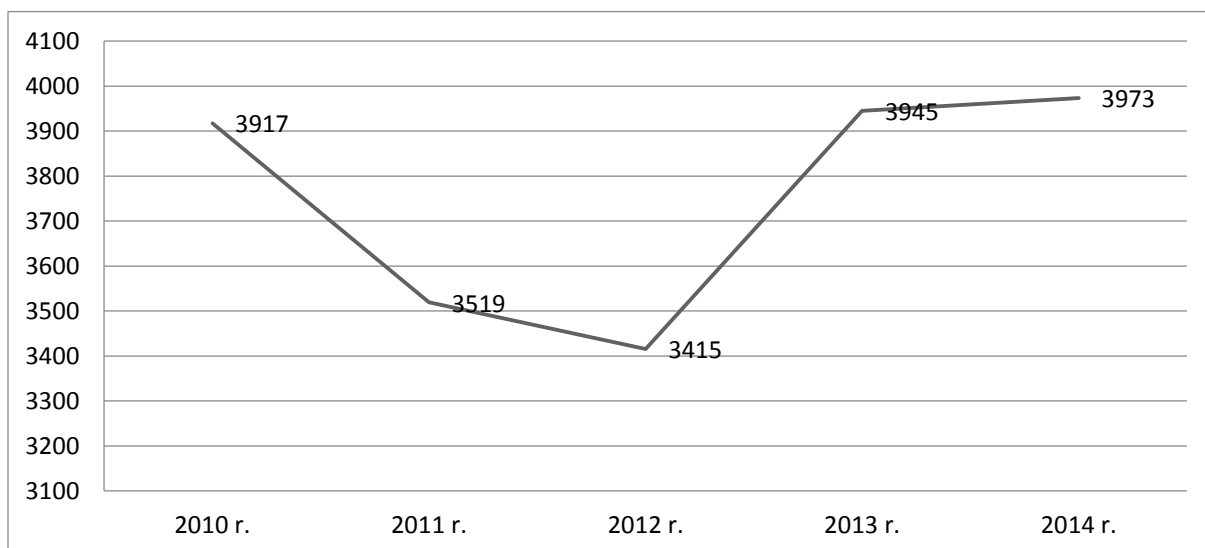
⁴ Na podstawie: *Oferta turystyczna terenu Kraina Wzgórz Trzebnickich*, <http://www.krainawzgorz.pl/oferta-turystyczna-terenu-lgd-kwt>.

⁵ *Noclegi i gastronomia*, <http://www.it-zmigrod.pl/informacje-uzytkowe/>.

Pracy w Trzebnicy posiada także filię w Żmigrodzie. Aktywizacją osób bezrobotnych zajmuje się z kolei Centrum Aktywizacji Zawodowej.

Rys. 11 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie trzebnickim w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy, http://www.praca.trzebnica.pl/statystyki/sprawozdanie_o_rynku_pracy.html.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy ogólnie w analizowanym okresie lat 2010-2014 zmieniała się pod wpływem dwóch trendów. W pierwszym okresie od 2010 do 2012 r. ulegała spadkowi, zaś w następnych latach systematycznie rosła. Gwałtowny przyrost liczby bezrobotnych nastąpił między 2012 a 2013 r. i wynosił 15,5% w ujęciu rocznym. Na koniec 2014 r. bezrobotni zarejestrowani na terenie powiatu stanowili 11,3% mieszkańców aktywnych zawodowo. W tym czasie stopa bezrobocia dla województwa wynosiła 10,6%, a dla całego kraju 11,5%.

Tab. 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z wyróżnieniem kobiet w powiecie trzebnickim w latach 2010-2014.

	Ogółem	Kobiety	Kobiety (%)
2010	3917	2016	51,5
2011	3519	1848	52,5
2012	3415	1904	55,8
2013	3945	2016	51,1
2014	3973	2073	52,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy,

http://www.praca.trzebnica.pl/statystyki/sprawozdanie_o_rynku_pracy.html.

W powiecie trzebnickim struktura bezrobocia na przestrzeni lat jest dosyć stabilna. Wśród bezrobotnych w niewielkim stopniu dominują kobiety których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych był najwyższy w 2012 r. i wyniósł wówczas 55,8%.

4. Infrastruktura techniczna

Przez powiat trzebnicki przebiegają dwie drogi krajowe - nr 5 - Świecie - granica państwa i nr 15 - Trzebnica - Ostróda. Są to drogi klasy G pozostające w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Na terenie powiatu znajdują się również niewielkie fragmenty drogi ekspresowej S8. Dodatkowo na terenie powiatu znajduje się 5 dróg wojewódzkich o klasie G, których utrzymaniem - na mocy porozumienia - zajmuje się Zarząd Dróg Powiatowych w Trzebnicy.

Tab. 10 Sieć dróg wojewódzkich przebiegających przez powiat trzebnicki.

Lp.	Numer drogi	Nazwa	Długość [km]	Klasa drogi
1.	339	Żmigród - Strupina - Wołów	15+60	G
2.	340	Ścinawa - Wołów - Trzebnica - Oleśnica	33+13	G
3.	341	Prawików - Brzeg Dolny - Pęgów	9+610	G
4.	342	Wrocław - Oborniki Śląskie - Strupina	28+920	G
5.	439	Żmigród - Milicz	16+740	G

Źródło: mapa dróg powiatowych na stronie Zarządu Dróg Powiatowych w Trzebnicy,
<http://www.drogi.trzebnica.pl/mapa2015.html>.

Przez teren powiatu przebiega także łącznie 435,344 km dróg o charakterze powiatowym, którymi zarządza Zarząd Dróg Powiatowych w Trzebnicy. Większa część dróg ma nawierzchnię twardą ulepszoną (390,794 km). Pozostałe posiadają nawierzchnię gruntową (38,30 km) oraz twardą (6,25 km).

Tab. 11 Sieć dróg powiatowych na terenie powiatu trzebnickiego.

Lp.	Numer drogi	Przebieg drogi	Długość odcinka (km)	Rodzaj Nawierzchni (km)	Klasa Drogi
1.	1110D	Gr. powiatu - Chodlewo - Borek - droga nr 1319D	10,364	1,2-brukowcowa 9,1-bitumiczna	L
2.	1111D	(Kąkolno) - gr. powiatu - Laskowo - Korzeńsko	6,114	6,1-bitumiczna	L
3.	1274D	Wińsko - Bielawy Wrocławskie - Barkowo - Żmigród	9,429	9,4 - bitumiczna	Z
4.	1288D	Godzięcin - Bagno - Osolin	3,102	0,2-gruntowa 2,9-bitumiczna	Z

5.	1316D	Gr. województwa - Dębno - DK nr 5	3,712	2,6-gruntowa 1,1-bitumiczna	L
6.	1317D	Korzeńsko - Chodlewo	2,053	bitumiczna	L
7.	1318D	Garbce - Korzeńsko	3,840	bitumiczna	L
8.	1319D	Zielona Wieś - Granica województwa - Nowe Domy - DW 439	6,364	bitumiczna	L
9.	1320D	(Łąka) - gr. woj. - Gatka - Radziądz	4,616	bitumiczna	L
10.	1321D	Radziądz - Osiek - Dobrosławice - Prusice	19,216	bitumiczna	Z
11.	1322D	Żmigród - Osiek - Gruszcza	17,699	6,8-gruntowa 10,9-bitumiczna	L
12.	1323D	Barkowo - Kędzie - Bychowo	8,379	2,3-gruntowa 6,1-bitumiczna	L
13.	1324D	Barkowo - gr. powiatu - Turzany	1,722	bitumiczna	L
14.	1325D	Barkowo - Raszowice - do DW 339	7,263	2,6-gruntowa 1,6-brukowcowa 3,1-bitumiczna	L
15.	1326D	Od dr. 1274D - Łapczyce - do dr. pow. nr 1325D	4,500	1,7-gruntowa 2,8-bitumiczna	L
16.	1327D	Kliskowice - do dr. pow. nr 1326D	2,230	gruntowa	L
17.	1328D	Od DK nr 5 - Borzęcin - Morzęcino	3,512	bitumiczna	L
18.	1329D	Nowy Dwór - Domanowice - Powidzko - Żmigród	22,718	bitumiczna	Z
19.	1330D	Kaszyce W. - Prusice - Kuraszków - Oborniki Śl.	16,422	0,6-brukowcowa 15,8-bitumiczna	Z
20.	1331D	Domanowice - Przeborów - Kuźniczysko	11,641	bitumiczna	Z
21.	1332D	Brzezie - Biedaszków W. - Koczurki - dr. nr 1400D	7,274	bitumiczna	L
22.	1333D	Czeszów - Złotów	3,405	bitumiczna	L
23.	1334D	Od DW nr 340 - Niedary	1,028	bitumiczna	L
24.	1335D	Blizocin - Pęciszów - Budczyce - Zawonia	7,753	2,0-gruntowa 0,1-brukowcowa 5,7-bitumiczna	L
25.	1336D	Ligota - Kałowice - Pstrzejowice	5,410	bitumiczna	L
26.	1337D	Pstrzejowice - Sędzice - Brochocin - Machnice	10,073	1,4-gruntowa 0,4-betonowa 8,3-bitumiczna	Z
27.	1338D	Czachowo - Radłów	1,202	bitumiczna	L
28.	1339D	Głuchów Dolny - Skotniki	3,557	bitumiczna	L
29.	1340D	Od DW nr 340 - Świątniki	1,911	bitumiczna	L
30.	1341D	Trzebnica - Skarszyn - Łozina - Długoleka	10,267	bitumiczna	Z
31.	1342D	Od DK nr 5 - Pawłow Trzebnicki	2,123	bitumiczna	L
32.	1343D	Trzebnica - Węgrzynów - Będkowo	5,294	1,0-gruntowa 1,0-brukowcowa 3,3-bitumiczna	L
33.	1344D	Rzepotowice - Malczów - DW nr 340	2,802	1,0-gruntowa	L

				1,8-bitumiczna	
34.	1345D	Trzebnica - Marcinowo - Przeclawice - Kowale	11,384	bitumiczna	Z
35.	1346D	Prusice - Kosinowo - Piekary - Przeclawice	5,904	2,0-gruntowa 3,9-bitumiczna	L
36.	1347D	Prusice (dawny przebieg drogi nr 5)	2,387	bitumiczna	L
37.	1348D	Prusice - Gola - Wilkowa Wlk. - Oborniki Śl.	9,525	bitumiczna	Z
38.	1349D	Skokowa - Jagoszyce - Prusice	6,335	bitumiczna	Z
39.	1350D	Od DK nr 5 - Dębica - Pększyn - Skokowa	8,498	bitumiczna	Z
40.	1351D	Piotrkowice - Pększyn	3,528	bitumiczna	L
41.	1352D	Strupina - Ligota Strupińska - gr. powiatu - Pawłoszewo	2,995	bitumiczna	L
42.	1353D	Strupina - Górowa - gr. powiatu - Godzięcin	3,891	bitumiczna	Z
43.	1354D	Skokowa - Górowo	3,990	bitumiczna	L
44.	1355D	Od DW nr 342 - do stacji kolejowej w m. Skokowa	0,030	brukowcowa	L
45.	1356D	Od DW nr 342 - Borów	1,286	bitumiczna	L
46.	1357D	Osolin - Morzęcin Mały - Morzecin W. - Siemianice	5,638	1,9-gruntowa 0,9-brukowcowa 2,8-bitumiczna	L
47.	1358D	Morzęcin Mały - Wielka Lipa - Rościszewice - Uraz	11,244	bitumiczna	Z
48.	1360D	Oborniki Śląskie - Lubnów - Pęgów	6,672	1,5-gruntowa 0,4-betonowa 4,8-bitumiczna	L
49.	1361D	Lubnów - do DW nr 341	1,101	bitumiczna	L
50.	1362D	Od DW. nr 341 - Kotowice - Paniowice - Szewce	8,059	bitumiczna	Z
51.	1363D	Pęgów - Kotowice	2,650	gruntowa	L
52.	1364D	Wilczyn - Gołędzinów	3,440	bitumiczna	L
53.	1365D	Wilczyn - Wysoki Kościół - Pierwoszów	15,170	7,4-gruntowa 7,8-bitumiczna	L
54.	1366D	Pęgów - Ozorowice	4,112	bitumiczna	L
55.	1367D	Wisznia Mała - Strzeszów - Szewce	7,444	0,6-betonowa 6,8-bitumiczna	L
56.	1368D	Krynitzno - Malin - Ligota Piękna	4,912	bitumiczna	L
57.	1369D	Krynitzno - Rogoż - Szewce	4,343	bitumiczna	L
58.	1370D	Gr. powiatu - Szymanów - Psary - Krzyżanowice	4,768	1,0-gruntowa 0,16-brukowcowa 1,1-kostkowa	L

				2,4-bitumiczna	
59.	1371D	Gr. powiatu - Krzyżanowice – Skarszyn – Zawonia - Czeszów	23,347	bitumiczna	Z
60.	1400D	(Gr. powiatu) Gruszcza - Ujeździec W. - Trzebnica	19,010	bitumiczna	Z
61.	1403D	Gr. powiatu - Niezgoda (DW nr 439)	1,960	bitumiczna	L
62.	1453D	(Gr. powiatu) Bukowice - Ludgierzowice – gr. powiatu	10,835	bitumiczna	Z
63.	1454D	(Gr. powiatu) - Bukowice - Czeszów - Kuźniczysko	9,965	3,2-kostkowa 6,7-bitumiczna	Z
64.	1455D	Bukowice – gr. powiatu - Malerzów	1,175	gruntowa	L
65.	1476D	Granica powiatu - Siekierowice-Rzędziszowice	1,242	bitumiczna	L
66.	1907D	Węgrów - gr. powiatu - Boleścin	1,478	bitumiczna	L
Razem:			435,344		

Źródło: dane udostępnione przez Zarząd Dróg Powiatowych w Trzebnicy.

Najważniejszą linią kolejową przebiegającą przez teren powiatu jest linia nr 271 łącząca Wrocław z Poznaniem. Na tej trasie zlokalizowane są stacje kolejowe w (od północy) Korzeńsku, Garbcach, Żmigrodzie, Skokowej, Osoli, Obornikach Śl., Pęgowie i Szewcach, kolejne stacje znajdują się już na terenie Wrocławia. Drugą linią kolejową jest ta o charakterze lokalnym, łącząca Trzebnicę z Wrocławiem.

Gminy Trzebnica, Oborniki Śląskie, Żmigród są dobrze skomunikowane połączeniami kolejowymi ze stolicą województwa - Wrocławiem, pozostałe gminy powiatu takich połączeń nie posiadają. Na trasie Trzebnica - Wrocław - Trzebnica działa szynobus (Koleje Dolnośląskie), który obsługuje połączenia we wszystkie dni tygodnia. Pociągi ze stacji Trzebnica do stacji Wrocław Główny odjeżdżają średnio co ok.1-2 godziny, a dojazd od stacji początkowej do końcowej zajmuje ok. 1 godziny. Trasa Oborniki Śląskie - Wrocław Główny - Oborniki Śląskie obsługiwana jest przez dużą liczbę pociągów (IC, TLK, przewozy regionalne). Pociągi pokonują ten odcinek średnio od ok. 30 minut do godziny (w zależności od przewoźnika). Żmigród również jest dobrze skomunikowany kolejowo ze stolicą województwa. Trasa kolejowa Żmigród - Wrocław Główny - Żmigród obsługiwana jest przez

różnych przewoźników (IC, TLK, przewozy regionalne). Podróż na tej trasie trwa od ok. 30 minut do ok. godziny i zależy od przewoźnika.

Przez powiat przebiega również sieć szlaków rowerowych o różnej długości i różnym stopniu trudności. Należy do nich zaliczyć przede wszystkim szlaki rowerowe biegnące przez wzniesienia Wzgórz Trzebnickich oraz Trzebnicką pętlę rowerową, która łączy gminy wchodzące w skład powiatu. Długość tego szlaku wynosi 172 km. Do ciekawych szlaków z tego terenu należy zaliczyć także Główny Szlak Gór Kocich zaczynający się w Obornikach Śląskich i biegnący aż do Trzebnicy (17,8 km). Przez teren powiatu biegną także szlaki konne w tym: Szlak Konny Wzgórz Trzebnickich. Szlak w swoim zarysie tworzy pętlę wiodącą przez obszary gmin: Wisznia Mała, Zawonia, Prusice, Trzebnica oraz Oborniki Śląskie. Łączna długość szlaku to 167 km, trasę można rozpocząć w każdym miejscu.

Tab. 12 Szlaki rowerowe w powiecie trzebnickim.

Przebieg trasy rowerowej	Kolor szlaku	Długość [km]
Barków - Bukolew	czerwony	53
Folwark - Grabówka (w gminie Żmigród)	zielony	-
Ruda Sułowska (powiat Milicz) - Grabówka (w gminie Żmigród)	pomarańczowy	-
W Żmigrodzie - Szlak Grodzisk, Kapliczek i Krzyży Pokutnych	czarny	45
Trzebnica – Cerekwica – Sucha Wielka – Masłów – Kuźniczysko – (Skoroszków) – Biedaszków Wielki – Koczurki – Ujeździec Wielki – Koniowo – Domanowice – Brzyków – Trzebnica	Brak oznaczenia	54
Trzebnica – Raszów – Brochocin – Taczów Wielki – Głuchów Górny – Skarszyn – Boleścin – Głuchów Górny – Głuchów Dolny – Trzebnica	Brak oznaczenia	26
Trzebnica – Marcinowo – Rzepotowice – Malczów – Złota Polana – Dębowy Wierch – Ciemna Góra – Farny Uplaz – Farna Góra - Trzebnica	Brak oznaczenia	14
Oborniki Śląskie - Kuraszków - Kozie Czuby -Pasma Ciemnej Góry - Trzebnica	-	17,8

Trzebnica - Węgrzynów - Borkowice - Mienice - Wilczyn - Oborniki Śląskie	-	22
Oborniki Śląskie - Długie Wzgórze - Osola - Płaski Kamień - Bagno - Godzięcin - Wołów	czerwony	23
Oborniki Śląskie - Masyw Grzybka - Dębowy Wąwóz - Kuraszków - Kozie Czuby - Piekary - Przecławie - Rzepotowice - Malczów - Farna Góra - Kapliczne Wzgórze - Trzebnica	czerwony	22
Oborniki Śląskie - Wielka Lipa - Bagno - Górowo - Strupina - Żmigród	-	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędów gmin, oficjalnego serwisu internetowego Gminy Oborniki Śląskie - <http://www.oborniki-slaskie.pl/page/rower#overlay-context=page/sport-i-wypoczynek>, Strony internetowej Informacji Turystycznej w Żmigrodzie - <http://www.it-zmigrod.pl/aktywny-wypoczynek/szlaki-turystyczne/>.

PODSUMOWANIE

Na tle innych powiatów województwa dolnośląskiego powiat trzebnicki charakteryzuje się jedną z większych powierzchni użytków rolnych i sadów. Ponadto 25% jego powierzchni stanowią z kolei lasy, co stawia go wśród bardziej atrakcyjnych turystycznie obszarów na terenie województwa. Dodatkowo istotne jest w tym względzie duże zróżnicowanie pionowego ukształtowania terenu, które przekłada się na malownicze krajobrazy. Część terenu powiatu znajduje się w obrębie Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy, którego obszar, ze względu na występowanie około 300 gatunków ptaków, jest Europejską Ostoją Ptaków oraz Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków "Dolina Baryczy" w ramach europejskiej sieci Natura 2000. Do atrakcji przyrodniczych należy też zaliczyć rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu oraz pomniki przyrody. Nie można jednak zapominać również o bogactwie historycznym, które przejawia się w licznych obiektach zabytkowych (ponad 4 tys.) oraz stanowiskach archeologicznych (ponad 2 tys.).

Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego systematycznie rośnie. Wartości dodatnie osiąga przyrost naturalny. To sprawia, że wymagania względem usług społecznych rośnie. Wydaje się, że powiat odpowiada na te wymagania. Mieszkańcy mogą uczestniczyć w różnorodnych imprezach, m.in. koncertach, wystawach, spektaklach. Warto tu podkreślić, że organizowane są imprezy znane w całym kraju, a nawet poza nim, jak chociażby Jazz nad Odrą. Mieszkańcy działają w klubach i kołach tematycznych, zespołach artystycznych; mają możliwość korzystania z oferty specjalistycznej Biblioteki Pedagogicznej

zlokalizowanej w Trzebnicy. Bogata jest także infrastruktura sportowa - w gminach powiatu działają baseny, hale sportowe, boiska pozwalające na uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych, itd. Dzięki temu rośnie aktywność sportowa mieszkańców, którzy coraz chętniej angażują się w działalność klubów sportowych.

Usługi medyczne na terenie powiatu świadczy bardzo duża liczba podmiotów. Przede wszystkim jednak znany on jest z działalności Szpitala im. św. Jadwigi Śląskiej, który zasłynął wieloma pionierskimi zabiegami. Wysokim poziomem świadczonych usług wyróżnia się także szpital rehabilitacyjny w Żmigrodzie.

Wyniki egzaminów maturalnych wskazują, że należy podejmować działania w zakresie podniesienia poziomu nauczania np. przez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych. Zadanie spoczywające na szkołach ponadgimnazjalnych jest szczególnie trudne ze względu na zróżnicowany poziom wiedzy trafiających do nich uczniów oraz stosunkowo krótki okres, w którym można nadrobić ewentualne zaległości.

Usługi opiekuńcze świadczy Dom Pomocy Społecznej w Obornikach Śl. z filią w Rościszewicach, oferując zajęcia rehabilitacyjne i terapeutyczne. Ponadto w Obornikach Śląskich funkcjonuje Dom Dziecka, a przy nim hostel dla wychowanków, którzy osiągnęli pełnoletniość i opuszczają Dom Dziecka lub rodziny zastępcze. Takie podejście przedłuża wsparcie udzielane młodzieży i pozwala na jej właściwe ukierunkowanie. Nadzór nad tymi jednostkami prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Dodatkowo zrealizowało ono cykl bezpłatnych szkoleń dla rodzin zastępczych niezawodowych.

Na terenie powiatu funkcjonują 4 jednostki Policji. Pozwala to na skuteczne wykonywanie ustawowych zadań Policji, o czym świadczy spadający poziom przestępczości (w tym w szczególności jeśli chodzi o przestępstwa popełniane przez osoby nieletnie). Wsparcie dla działań Policji stanowią powołane w Trzebnicy i Prusicach straż miejskie. Za bezpieczeństwo przeciwpożarowe odpowiada Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Trzebnicy oraz łącznie 31 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Obie służby otrzymują wsparcie ze strony samorządu powiatu.

W ostatnich latach odnotowano wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie powiatu, szczególnie dynamiczny wzrost dotyczył zaś gminy Zawonia. Dominującą grupę stanowią mikroprzedsiębiorstwa, co jest o tyle problematyczne, że nie generują one dodatkowych miejsc pracy. Fakt ich powstawania jest jednak oznaką aktywności i

przedsiębiorczości mieszkańców. Poziom bezrobocie w niewielkim stopniu przekracza średnią dla województwa.

Powiat jest dobrze skomunikowany dzięki dwóm drogom krajowym oraz sieci dróg wojewódzkich, z których część została przejęta przez samorząd powiatowy. Sieć drogową tworzy również ponad 400 km dróg powiatowych o różnej klasie i rodzajach nawierzchni. Wiele z nich (wraz z chodnikami) wymaga modernizacji i remontów, co przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa. Uzupełnieniem względem komunikacji drogowej są połączenia kolejowe o charakterze lokalnym (Wrocław-Trzebnica)- i ponadlokalnym (Wrocław-Poznań). Przez powiat przebiega również sieć szlaków rowerowych o różnej długości i różnym stopniu trudności. Są one coraz chętniej uczęszczane przez rowerzystów, dlatego też postuluje się rozbudowę tej sieci.

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to narzędzie badawcze (zwane także narzędziem analizy strategicznej), przy pomocy którego wyznacza się kierunki rozwoju wielu różnych obiektów (podmiotów), np. przedsiębiorstw, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, gmin i powiatów. Metoda została opracowana w latach 50. XX wieku i od tego czasu jest doskonała. Istnieje kilkanaście różnych wersji analizy SWOT, przy czym w przypadku tego dokumentu zastosowano jedynie określenie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter elementów tworzących tę metodę:

S - *Strengths* (mocne strony badanego podmiotu),

W - *Weaknesses* (słabe strony badanego podmiotu),

O - *Opportunities* (szanse, cechy otoczenia mogące mieć pozytywny wpływ na badany podmiot),

T - *Threats* (zagrożenia, cechy otoczenia mogące mieć negatywny wpływ na badany podmiot).

W dokumentach o charakterze strategicznym analiza SWOT stanowi naturalny pomost między częścią diagnostyczną a opisem celów i zadań, które mają być zrealizowane w ramach strategii.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - atrakcje przyrodnicze, - zróżnicowane ukształtowanie terenu, - czyste środowisko przyrodnicze, - bogactwo zabytków, - występowanie produktów lokalnych, - duża i zróżnicowana sieć szlaków turystycznych (konne, rowerowe, piesze), - istnienie wsi tematycznych, - duża aktywność społeczna, dostrzegalna także w liczbie organizacji pozarządowych, - wsparcie dla "dużych rodzin", - bliskość Wrocławia, - napływ nowych, dobrze wykształconych mieszkańców, - wyszkolona i wyposażona straż pożarna, - znany w całym kraju, osiągający sukcesy szpital w Trzebnicy, - brak dużego i uciążliwego przemysłu, - optymalna sieć drogowa na terenie powiatu, - biegnąca przez teren powiatu ważna, zmodernizowana linia kolejowa, - dodatni przyrost naturalny. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak dużych przedsiębiorstw, - niski poziom promocji powiatu we Wrocławiu (turystycznej i inwestycyjnej), - niezagospodarowane tereny w pobliżu rzek, - niski poziom oferty kulturalnej wobec wysokiej konkurencji Wrocławia, - niski poziom skanalizowania gmin, - słaby stan dróg, - zbyt mała ilość chodników wzdłuż dróg, - niedostateczna melioracja, - wysokie zadłużenie szpitala, - wysoki (z tendencją wzrostową) poziom bezrobocia, - brak spójnego systemu komunikacji międzygminnej, - niski poziom uspołecznienia procesu decyzyjnego, - duża liczba mieszkańców napływowych, którzy nie angażują się w życie lokalne, - brak meldunku na terenie gmin, co powoduje opłacanie podatków przez nowych mieszkańców na rzecz ich pierwszego miejsca zamieszkania.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zainteresowania wyjazdami krótkotrwałymi, turystyką weekendową, - rosnąca popularność żywności ekologicznej, - osiedlanie się na terenie gmin powiatu osób lepiej sytuowanych i wykształconych, - pojawienie się strefy ekonomicznej, - budowa drogi S5, - rozwój klastrów przedsiębiorców, 	<ul style="list-style-type: none"> - szybkie tempo starzenia się społeczeństwa (a w przypadku województwa dolnośląskiego tzw. podwójnego starzenia, czyli wzrostu liczby osób w wieku 90+), - wysoki poziom biurokracji, - niewystarczający poziom edukacji ekologicznej, - postrzeganie terenu powiatu jako mało atrakcyjnego,

<ul style="list-style-type: none"> - dostrzeżenie problemu seniorów i starzenia się społeczeństwa, - nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020 oraz fundusze dostępne w ramach Programów Operacyjnych (w zakresie inwestycji oraz przedsięwzięć społecznych), - nowe programy krajowe (ze środków ministerialnych), dofinansowujące inwestycje i przedsięwzięcia. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany klimatyczne powodujące klęski (np. susze, powodzie).
---	---

V. Ewaluacja

Poprzedni dokument strategiczny dla powiatu trzebnickiego obowiązywał w latach 2007-2015, zatem przez 8 lat. Wyodrębniono w nim następującą strukturę celów strategicznych i operacyjnych:

I Cel strategiczny - Rozwój i modernizacja infrastruktury powiatu

1. Cel operacyjny - Poprawa infrastruktury technicznej
2. Cel operacyjny - Poprawa infrastruktury społecznej

II Cel strategiczny - Zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny na terenie powiatu

1. Cel operacyjny - Rozwój turystyki i rekreacji na terenie powiatu
2. Cel operacyjny - Wspieranie rozwoju MŚP
3. Cel operacyjny - Zapewnienie warunków rozwoju społecznego oraz integracja wspólnoty lokalnej

Ewaluacja została przeprowadzona w formie wywiadów z kierownikami jednostek organizacyjnych powiatu, Członkami Zarządu i pracownikami Starostwa Powiatowego.

Pierwszy z celów operacyjnych, dotyczący infrastruktury technicznej, obejmował remonty i modernizację dróg powiatowych, budowę i modernizację chodników wzdłuż tych dróg, lobbing na rzecz połączenia kolejowego Trzebnicy z Wrocławiem, budowy drogi S5 oraz drogi szybkiego ruchu Oborniki Śl.-Wrocław, powiatowej sieci internetu, remonty dworców kolejowych, wybór lokalizacji i opracowanie dokumentacji projektowej spalarni odpadów weterynaryjnych i medycznych oraz budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych. Pierwsze dwa zadania są stale realizowane przez powiat, przy czym należy pamiętać, że utrzymanie infrastruktury drogowej to zadanie ciągłe. Udało się również utworzyć połączenie kolejowe, na terenie powiatu prowadzone są intensywne prace związane z budową drogi ekspresowej łączącej Wrocław z Poznaniem. Należy jednak pamiętać, że budowa drogi ekspresowej przekłada się negatywnie na stan dróg lokalnych, z których ciężki sprzęt korzysta w celu dowiezienia np. kruszyw na plac budowy. W kwestii tzw. Nowej Trasy Obornickiej działa stowarzyszenie, które uzyskuje listy poparcia lokalnych gmin dla budowy tej drogi. Kwestia dworców kolejowych pozostała w sferze działania gmin, które samodzielnie z kolejną

rozwiązywały sprawy własnościowe i związane z zagospodarowaniem budynków (np. Oborniki Śl.). W zakresie budowy sieci internetowej - realizowany jest przez gminy projekt związany z internetem szerokopasmowym w związku z przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu.

Drugi cel operacyjny odnosił się do poprawy infrastruktury społecznej w powiecie. Modernizacji, w tym termomodernizacji poddawano obiekty szkolne. Część inwestycji z tego obszaru przeniesiona została na następny okres. Z tego względu zadanie powinno być kontynuowane. Baza rekreacyjno-sportowa była modernizowana i wzbogacana o dodatkowe obiekty. Powiat, dbając o bezpieczeństwo swoich mieszkańców, w ramach szeroko rozwiniętej współpracy pomiędzy służbami, m.in. dofinansowuje wyposażenie Policji i Straży Pożarnej. Udało się przeprowadzić remonty Domów Dziecka i Domu Pomocy Społecznej, choć zakres prac nie jest wystarczający. Prace te powinny być kontynuowane. Szpital Powiatowy w Trzebnicy został rozbudowany o oddział rehabilitacji oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy. Powstało także lądowisko przy szpitalu, jednak należy dokonać jego modernizacji lub przebudowy. W chwili obecnej funkcjonuje w ograniczonym zakresie. Działania na rzecz powstania schroniska i grzebowiska dla zwierząt pozostawiono do rozwiązania gminom. Zrezygnowano również z budowy nowej siedziby Starostwa Powiatowego, remontując budynek przy ul. Leśnej. Placówki oświatowe były wyposażane w sprzęt komputerowy, w dużej mierze dzięki programom unijnym. Mieszkańcy obiektów pomocy społecznej mają możliwość korzystania z sieci wifi.

Drugi cel strategiczny posiadał 3 cele operacyjne, służące jego osiągnięciu. W zakresie rozwoju turystyki i rekreacji gmina Trzebnica stworzyła Park Wodny „Zdrój”, natomiast w gminie Żmigród, w ramach Zespołu Placówek Kultury, funkcjonuje Żmigrodzki Basen AQUAGRÓD, co powoduje, że budowa kolejnej pływalni nie ma ekonomicznego i społecznego uzasadnienia. Powiat nie posiada odrębnej strategii rozwoju turystyki, natomiast kwestie te są ujmowane w innych dokumentach strategicznych. Zamiast powiatowego centrum informacji turystycznej funkcjonują centra prowadzone przez poszczególne gminy. Ponadto działania promocyjne w zakresie turystyki prowadzi Lokalna Grupa Działania Kraina Wzgórz Trzebnickich o zasięgu ponadlokalnym. Na bieżąco realizowane są działania na rzecz utrzymania obiektów zabytkowych - podobnie jak w przypadku utrzymania infrastruktury technicznej, jest to działanie stałe. Do realizacji tego zadania niezbędne są duże środki finansowe, których powiat nie posiada, natomiast fundusze zewnętrzne są niewielkie. Wyznaczenie, modernizacja i utrzymanie szlaków turystycznych (w tym narciarstwa

biegowego, rowerowych i pieszych) zostało uznane za zadanie gmin, natomiast rolą powiatu pozostaje promocja tych szlaków. Powiat wspiera inicjatywy kulturalne i sportowe poprzez dofinansowanie organizacji pozarządowych je organizujących.

W zakresie wspierania MŚP zrezygnowano z tworzenia kolejnego ciała doradczego w postaci powiatowego stowarzyszenia przedsiębiorców, pozostawiając tę kwestię jako indywidualną sprawę prowadzących działalność gospodarczą. Strefy ekonomiczne powstały w Prusicach i Żmigrodzie (w ramach podstrefy kamiennogórskiej), natomiast gmina Trzebnica wyodrębniła własną, gminną strefę. Ze względu na promowanie i tworzenie oferty inwestycyjnej indywidualnie przez gminy, za bezzasadne uznano tworzenie koordynowanego przez powiat banku informacji inwestycyjnej. Zrezygnowano z tworzenia Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Trzebnicy, ograniczając się do kursów zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. W zakresie dostosowywania kierunków nauczania do potrzeb lokalnego rynku pracy, Powiatowa Rada Zatrudnienia opiniowała kierunki kształcenia zawodowego. W zakresie przeciwdziałania i walki z bezrobociem zdecydowano się opierać na dokumentach tworzonych w tym zakresie na innych poziomach, np. Krajowy Plan Zatrudnienia na rzecz Osób Bezrobotnych, Dolnośląski Regionalny Plan na rzecz Zatrudnienia, rezygnując tym samym z tworzenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu. Powiatowy Urząd Pracy opracowuje jedynie roczne plany działania. Poczyniono przygotowania do powstania Powiatowego Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, pełniącego rolę inkubatora przedsiębiorczości. Nie zostało to zakończone, jednak warto ten projekt kontynuować. Powiatowy Urząd Pracy intensywnie korzystał ze środków zewnętrznych przewidzianych na aktywizację zawodową i walkę z bezrobociem (głównie z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego). Dzięki wdrażanym projektom, jednostce udało się osiągnąć wysoką efektywność zatrudnienia.

Powiat współpracuje z organizacjami pozarządowymi w drodze konkursów na realizację zadań publicznych gł. z zakresu kultury i sportu. Utworzenie nowej (dodatkowej) placówki opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci na terenie powiatu wymaga znacznych środków finansowych oraz ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej. W związku z tym powiat trzebnicki powinien wciąż podejmować działania zmierzające do realizacji tego celu. W 2009 r. Rada Powiatu przyjęła uchwałę o nowych symbolach powiatu: herb, flagi i pieczęć.

Na temat powiatu oraz np. jego szkół powstają publikacje, które powiat dofinansowuje (np. publikację "Z dziejów Liceum Ogólnokształcącego w Trzebnicy"). Realizowane były programy profilaktyczne i prewencyjne z zakresu bezpieczeństwa przy współpracy

jednostek organizacyjnych oraz służb ratowniczych z terenu powiatu. W sferze społecznej realizacją programów zajmował się PCPR, korzystając głównie ze środków zewnętrznych. Najważniejszym był program "wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w powiecie trzebnickim", skierowany do osób niepełnosprawnych oraz opuszczających pieczę zastępczą (pomocą objęto ok. 300 osób). Realizowano liczne programy ministerialne na rzecz osób opuszczających pieczę zastępczą oraz dla sprawców przemocy. Odsunięto w czasie powołanie Powiatowej Rady Oświatowej, ponieważ zadanie opiniowania kierunków kształcenia przyjęła Powiatowa Rada Zatrudnienia, natomiast programy nauczania są niejako odgórnie "narzucane" na szkoły. Aktywizacja osób starszych prowadzona jest głównie przez gminy, w których funkcjonują Kluby Seniora, związki emerytów i Uniwersytet Trzeciego Wieku.

VI. Misja powiatu

Misja stanowi kierunek rozwoju, który wyznacza sobie każda organizacja w trakcie procesu planowania strategicznego. Misja to zwięzłe i realistyczne sformułowanie filozofii, celów i zasad, jakimi kierować się będzie organizacja w procesie samorozwoju. Musi także uwzględniać potencjalne zmiany w otoczeniu, w tym pojawiające się podczas realizacji strategii utrudnienia. Z tego względu powinna być dość ogólnie sformowana i elastyczna, aby dawać możliwość dokonywania pewnych modyfikacji. Misja odzwierciedla również specyficzną rolę, jaką odgrywa samorząd względem jej mieszkańców oraz powszechnie akceptowane wartości.

Misją Powiatu Trzebnickiego jest działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-ekonomicznego w oparciu o lokalną aktywność gospodarczą, tworzącą nowoczesne miejsca pracy, z poszanowaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego, w przyjaznym i bezpiecznym otoczeniu dla jego mieszkańców oraz turystów.

Przedstawiona misja jest efektem przeprowadzonych konsultacji społecznych w ramach prac nad dokumentem strategicznym. Stanowi ona również zobowiązanie pełnienia głównego zobowiązania którym jest dbanie o lokalną społeczność w ramach jednostki samorządu terytorialnego przez członków wspólnoty samorządowej. Konsekwentna realizacja idei wspólnej misji powiatu przyczyni się do jego równomiernego i sprawiedliwego rozwoju, co z kolei może prowadzić do rozwoju więzi wśród lokalnej społeczności oraz przyspieszyć proces kształtowania się społeczeństwa obywatelskiego.

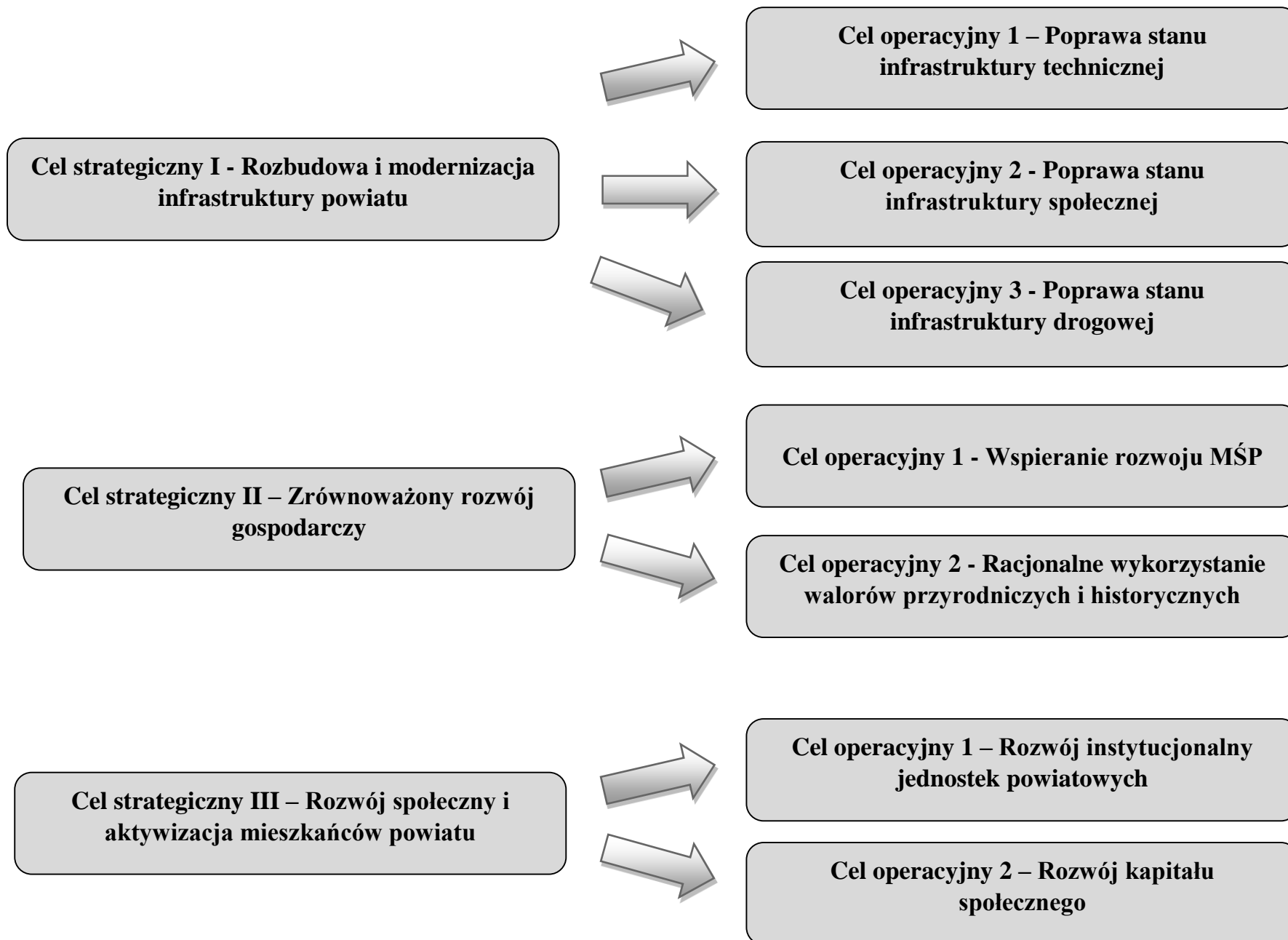

VII. Cele strategiczne, operacyjne i zadania strategiczne

Zważywszy na systemowe usytuowanie powiatów w samorządowym podziale terytorialnym kraju, zwrócić należy uwagę, iż ich kompetencje i zadania dotyczą różnych obszarów życia społecznego. W związku z tym, tworząc cele strategiczne i operacyjne, należy uwzględniając tę specyfikę oraz formować je w sposób szeroki, umożliwiając dostosowanie ich do zmieniających się warunków. Na podstawie powyższych założeń i przeprowadzonej ewaluacji poprzedniej strategii rozwoju, obowiązującej w latach 2007 – 2015, autorzy niniejszego dokumentu doszli do wniosku, że znaczną część wskazywanych wcześniej celów operacyjnych należy pozostawić. Zmieniona została zaś generalna struktura dokumentu poprzez zmianę liczby celów strategicznych i przeformułowanie czy zmianę zadań strategicznych.

Strategia opiera się na podziale na cele strategiczne i operacyjne, do których przyporządkowano propozycje zadań strategicznych. Realizacja proponowanych zadań przełożyć się ma na osiągnięcie poszczególnych celów. Wyznaczone cele z kolei szeroko traktują rozwój powiatu uwzględniając ustawowo przypisane mu zadania.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, ZADANIA	ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA W OKRESIE 2016-2022
Cel strategiczny I Rozbudowa i modernizacja infrastruktury powiatu	
Cel operacyjny 1 - Poprawa stanu infrastruktury technicznej	
Zadania:	PO Infrastruktura i Środowisko, Europejska Współpraca Terytorialna, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, PROW na lata 2014-2020, Bank Gospodarstwa Krajowego, RPO Województwa Dolnośląskiego, ZIT WrOF
Stworzenie wytycznych dla rozwoju zrównoważonego transportu publicznego na terenie powiatu. W związku ze zmianami ustawowymi, konieczne jest opracowanie planu zrównoważonego transportu publicznego, regulującego kwestie zapewnienia połączeń międzygminnych w obrębie powiatu oraz ustalenia kwestii refundacji biletów ulgowych. Plan powinien poruszać także kwestię biletu aglomeracyjnego (który zostałby rozszerzony poza możliwość zakupu wspólnego biletu na podróż koleją i wrocławską komunikacją zbiorową).	
Modernizacja/przebudowa lądowiska przed Szpitalem Powiatowym wraz z remontem drogi dojazdowej. Szpital Powiatowy to placówka wykonująca bardzo skomplikowane zabiegi medyczne, posiadająca wyspecjalizowaną kadrę medyczną. Trafiają do niej pacjenci w bardzo trudnej sytuacji i należy zadbać o to, aby czas przejazdu do szpitala był możliwie jak najkrótszy. Z tego względu poza kwestiami związanymi z zakupami sprzętu medycznego itp. należy uwzględnić sprawy związane z tworzeniem infrastruktury wokół szpitala. Ponadto teren wokół lądowiska powinien zostać ogrodzony, aby uniemożliwić wchodzenie osobom postronnym, co mogłoby stanowić zagrożenie w czasie prowadzenia akcji ratunkowej.	
Remonty i bieżące utrzymanie budynków, którymi zarządza powiat. Utrzymanie i remonty budynków generują ciągle wydatki ich zarządców. Im dłuższy czas funkcjonowania tych budynków, tym bardziej rosną koszty, a remonty są konieczne coraz częściej. Jednak tylko one pozwolą na utrzymanie odpowiedniego poziomu estetycznego, jak i stanu technicznego budynków. Prac wymagają w pierwszej kolejności: - Zespół Szkół Specjalnych w Żmigrodzie (remont elewacji),	

- Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Trzebnicy (remont dachu, elewacji, wykonanie izolacji fundamentów, remont instalacji sanitarnych, centralnego ogrzewania, malowanie pomieszczeń, wymiana ogrodzenia),
- Powiatowy Zespół Specjalnych Placówek Szkolno-Wychowawczych w Trzebnicy wraz z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i Powiatowym Ośrodkiem Doradztwa Programowo-Metodycznego (dokończenie budowy chodnika wokół budynku szkoły, wymiana studzienek kanalizacyjnych, modernizacja placu wewnętrznego, wymiana głównej rozdzielni elektrycznej i instalacji),
- Powiatowy Zespół Szkół w Obornikach Śl. (remont dachu, osuszenie budynku, termomodernizacja),
- Schronisko Młodzieżowe w Kuraszkowie.

Przeprowadzenie procesów rewitalizacji oraz dofinansowanie projektów rewitalizacji prowadzonych przez gminy.

Realizacja Lokalnych Programów Rewitalizacji przekłada się na poprawę warunków życia mieszkańców, wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego (w tym przywrócenie historycznego wyglądu budynków) oraz wzrostu potencjału rozwojowego przez wykorzystanie walorów historycznych. Z tego względu powiat powinien sam podejmować się procesów rewitalizacji należących do niego budynków oraz wspierać projekty, które realizowane są w poszczególnych gminach. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa, należy wpierać projekty związane z rewitalizacją przestrzeni parkowych. Szczególnym wsparciem należy też objąć obiekty atrakcyjne turystycznie.

Zwiększenie energooszczędności budynków należących do powiatu, w tym termomodernizacja.

Jakkolwiek wymiana instalacji oświetleniowych czy ciepłych jest kosztowna, to z pewnością się zwróci, a oszczędności mogą być dostrzeżone dość wcześnie. W przypadku wymiany oświetlenia niesprawnego, należy inwestować w nowoczesne technologie, które są i energooszczędne, i bardziej efektywne. Dotyczy to m.in. Zespołu Szkół Specjalnych w Żmigrodzie, Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 w Trzebnicy, Powiatowego Zespołu Specjalnych Placówek Szkolno-Wychowawczych w Trzebnicy, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Ośrodka Doradztwa Programowo-Metodycznego, Powiatowego Zespołu Szkół w Obornikach Śl.

Budowa parkingów przy budynkach użyteczności publicznej należących do powiatu.

W przypadku powiatu należy podkreślić, że budowa parkingów jest bardzo istotna, bowiem ze świadczonych przez jednostki powiatowe usług korzystają mieszkańcy kilku gmin. Bardzo często też - ze względu na większe odległości niż w przypadku podróży np. do Urzędu Gminy -

<p>przemieszczają się oni prywatnymi samochodami. W związku z tym należy w miarę możliwości zapewnić im dostęp do miejsc parkingowych. Nowo powstające czy remontowane parkingi powinny także uwzględniać miejsca dla osób niepełnosprawnych.</p>	
<p>Dostosowanie budynków należących do powiatu do wymagań prawa budowlanego w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na wypadek pożarów.</p> <p>Straż pożarna dokonuje kontroli budynków użyteczności publicznej pod względem ich przystosowania do sytuacji zagrożeń pożarowych. Obejmuje to kwestie posiadania i usytuowania gaśnic czy wyznaczenia dróg ewakuacyjnych. Wszelkie zalecenia służb w tych kwestiach powinny być natychmiast wdrażane ze względu na zagrożenie dla zdrowia i życia.</p>	
<p>Cel operacyjny 2 - Poprawa stanu infrastruktury społecznej</p>	
<p>Zadania:</p>	
<p>Dostosowywanie budynków jednostek powiatowych do potrzeb osób niepełnosprawnych bądź mających trudności w poruszaniu.</p> <p>Przebudowa obiektów użyteczności publicznej powinna obejmować nie tylko wejścia do nich, ale również umożliwiać poruszanie się wewnątrz budynków. Likwidacji barier architektonicznych poddać należy budynki jednostek oświatowych, pomocy społecznej itp., w tym Zespołu Szkół Specjalnych w Żmigrodzie.</p>	<p>środki PFRON, RPO Województwa Dolnośląskiego, PO Wiedza Edukacja Rozwój</p>
<p>Przebudowa budynków jednostek organizacyjnych powiatu w celu bardziej efektywnego wykorzystania pomieszczeń.</p> <p>Powiat inwestuje w remonty i bieżące utrzymanie budynków wykorzystywanych przez podległe mu jednostki. W niektórych przypadkach należy się zastanowić dodatkowo nad możliwościami przebudowy i modernizacji budynków, adaptacji niektórych pomieszczeń na wykonywanie zadań tych placówek. Przykładem może być Zespół Szkół Specjalnych w Żmigrodzie, w którym strych i piwnicę można zaadaptować na pomieszczenia do prowadzenia zajęć terapeutycznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, zaś jedną z kondygnacji na integracyjny oddział przedszkolny. W przypadku siedziby Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej możliwe jest zaadaptowanie pomieszczenia strychowego na gabinet integracji sensorycznej i rehabilitacji ruchowej. Warto zaprojektować również zwiększenie liczby mieszkań w Hostelu dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych czy rodzin zastępczych.</p>	

Zagospodarowanie i modernizacja pomieszczeń szkolnych.

Działania w tym zakresie mają ułatwić prowadzenie zajęć lekcyjnych, przyczynić się do poprawy jakości kształcenia. Z tego względu modernizacji należy poddać m.in. pracownie fizyczne, chemiczne i biologiczne, w których prowadzone są różne eksperymenty, wyposażać je w sprzęt laboratoryjny (ważne np. dla Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 czy Powiatowego Zespołu Specjalnych Placówek Szkolno-Wychowawczych w Trzebnicy). Rozwój szkolnictwa zawodowego jest wielce pożądanym w obecnym czasie i coraz częściej kładzie się nacisk na dostosowanie jego oferty do potrzeb pracodawców. Należy jednak pamiętać, że wymaga to nakładów na wyposażenie klas i pracowni zawodowych, również pod kątem możliwości przeprowadzania w nich egzaminów zawodowych. Remontowane sale powinny uwzględniać potrzeby dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Warto też pamiętać, że poza pomieszczeniami wewnętrznymi, należy dbać i rozwijać infrastrukturę sportową w ich otoczeniu, np. montując urządzenia do treningu siłowego. Modernizacja pomieszczeń obejmuje również zakup pomocy dydaktycznych, które będą wspomagały proces nauczania.

Dofinansowanie działania i wyposażenia służb policyjnych i straży pożarnej.

Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy mieści się w zbyt małym w stosunku do potrzeb budynku. Z punktu widzenia wygody i efektywności prowadzonych działań warto rozważyć budowę nowej siedziby wraz z infrastrukturą. Powiat może wspierać te działania poprzez dofinansowanie zwłaszcza wyposażenia.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej potrzebuje nowej strażnicy wraz z zapleczem szkoleniowym, poligonu z infrastrukturą pożarniczą, na którym mogliby ćwiczyć strażacy. Ponadto nowa strażnica mogłaby zostać wzbogacona o sale edukacyjne dla dzieci i młodzieży, które uwzględniałyby salę z wyposażeniem standardowego pokoju czy mieszkania, z możliwością zadymienia i szybkiego oddymienia, oraz salę multimedialną wzbogaconą o eksponaty związane z ochroną przeciwpożarową. Na terenie KP PSP w Trzebnicy może powstać także baza konserwacji i dekontaminacji sprzętu pożarniczego wraz z infrastrukturą oczyszczania i separacji zanieczyszczeń. Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza KP PSP powinna wzbogacić się o średni samochód gaśniczy, ponieważ jest to podstawowy pojazd wykorzystywany w interwencjach i jego zakup pozwoli na utrzymanie minimalnego standardu wyposażenia oraz gotowości bojowej jednostki. Remontowi należy poddać plac manewrowy Komendy, a także przebudować system łączności powiatowej w zakresie alarmowania i ostrzegania oraz prowadzenia łączności w czasie działań ratowniczych.

Podniesienie jakości i dostępności usług w sferze ochrony zdrowia.

<p>W przypadku Szpitala Powiatowego w Trzebnicy niezbędne jest wdrażanie programu restrukturyzacji i programu naprawczego placówki, który został przyjęty przez Radę Powiatu.</p> <p>Szpital Rehabilitacyjny i Opieki Długoterminowej w Żmigrodzie wymaga z kolei nakładów inwestycyjnych, które przyczynią się do rozwoju jego oferty. Adaptacja i modernizacja pomieszczeń placówki może pozwolić na otwarcie oddziału geriatrycznego, a także poprawę sytuacji oddziału pielęgnacyjno-opiekuńczego (co jest szczególnie istotne w obliczu starzenia się społeczeństwa oraz braku wystarczającej liczby miejsc na tego typu oddziałach). Należy kontynuować realizację programu dostosowawczego, m.in. remontując sanitariaty, szatnie, zaplecze gospodarcze, część sal dla chorych. Sale chorych powinny być także wyposażone w sygnalizację alarmową. Szpital należy wzbogacić o zasilanie awaryjne, nowoczesny sprzęt medyczny i rehabilitacyjny oraz odnawialne źródła energii.</p>	
<p>Cel operacyjny 3 - Poprawa stanu infrastruktury drogowej</p>	
<p>Zadania:</p>	
<p>Modernizacja i remonty dróg powiatowych wraz z chodnikami.</p> <p>Powiat trzebnicki posiada bogatą sieć dróg pozwalających na stosunkowo łatwą komunikację pomiędzy miejscowościami wchodzącymi w jego skład. Niezbędne jest jednak dokonywanie ciągłych remontów tych dróg, aby zapewnić komfort i bezpieczeństwo podróżowania. Zakres podejmowanych prac powinien obejmować również odtworzenie przepustów. Działania te mogą być również realizowane przy wsparciu gmin.</p> <p>Poniższa lista przedstawia drogi, które w szczególności należy uwzględnić w realizacji celu operacyjnego 2. Należy ją jednak aktualizować - nie można wykluczyć konieczności realizacji inwestycji na innych odcinkach lub innych dróg.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Droga do miejscowości Malczów - 1344D, 2. Trzebnica - Węgrzynów - 1343D, 3. Taczów Wielki - Brochocin - 1337D, 4. Trzebnica - Gruszcza (granica powiatu) - 1400D, 5. Domanowice - Ujeździec Wielki - 1331D, 6. Marcinowo - Rzepotowice - Przeclawice - Piekary - Kosinowo (Droga łącząca węzeł Trzebnicki i Prusicki drogi S5) - 1345D, 1346D, 7. Laskowa - Korzeńsko - węzeł Korzeńsko - 1111D, 1318D, 8. Kopiec - Rzędziszowice - Ludgierzowice - Złotów - 1453D, 9. Złotów - Czeszów - 1333D, 10. Pierwoszków - Piotrkowiczki - Mienice - Wilczyn - 1365D, 11. Gołędzinów - Wilczyn - 1364D, 12. Rościszewice - Wielka Lipa - 1358D, 	<p>środki własne powiatu, RPO Województwa Dolnośląskiego, PO Infrastruktura i Środowisko, PROW na lata 2014-2020, ZIT WroF</p>

<p>13. Skokowa - Krościna Wielka - Dębica (droga do węzła Krościna przy drodze ekspresowej S5) - 1350D, 14. Sędzice - Czachowo - 1337D, 15. Głuchów Dolny do drogi powiatowej nr 1371D - 1339D, 16. Ujeździec Wielki – Biedaszków Wielki - 1331D, 17. Barkowo - Kędzie - 1327D, 18. Trzebnica - Świątniki - 1340D, 19. Strzeszów - Szewce - 1367D, 20. Pęgów - Ozorowice - dr. pow. 1367D - 1366D, 21. DW 439 - Nowe Domy - Czarny Las - gr. województwa - 1319D.</p> <p>Efektem przeprowadzenia wyszczególnionych oraz pozostałych inwestycji infrastrukturalnych związanych z transportem będzie poprawa poziomu bezpieczeństwa ciągów komunikacyjnych, przyspieszenie i zintensyfikowanie transportu oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru powiatu trzebnickiego.</p>	
<p>Budowa i modernizacja chodników oraz ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż dróg powiatowych.</p> <p>Budowa i utrzymywanie istniejących chodników czy ciągów we właściwym stanie technicznym przyczyni się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów. Pozwoli jednak także osobom odwiedzającym poszczególne miejscowości na spacer, w czasie których będą mogli poznawać lokalne zabytki.</p>	
<p>Lobbing na rzecz budowy Nowej Trasy Obornickiej.</p> <p>Budowa nowej drogi łączącej Oborniki Śląskie z Wrocławiem odciąży miejscowości leżące wzdłuż drogi wojewódzkiej 342, co przełoży się na wzrost poziomu bezpieczeństwa ich mieszkańców. Jednocześnie może to zachęcić kolejne osoby do przenoszenia się na teren powiatu, ze względu na to, że będą miały łatwy dojazd do miejsca pracy, itp.</p>	
<p>Wspieranie gmin wchodzących w skład powiatu w wykonywanych przez nie remontach i przebudowach dróg</p> <p>W przypadku gdy powiat dysponuje odpowiednimi środkami może wspierać gminy w budowie czy remontach należącej do nich infrastruktury drogowej.</p>	
<p>Współpraca z gminami w zakresie budowy chodników wzdłuż dróg powiatowych.</p> <p>Ze względu na większe natężenie ruchu na drogach powiatowych, gminy często wnioskuje o budowę chodników na odcinkach biegnących przez niektóre miejscowości, jednocześnie oferując konkretne wsparcie finansowe czy inne. W tym przypadku warto określić konkretne</p>	

możliwości współpracy,. zakładające równy udział obu stron w inwestycji.	
CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, ZADANIA	ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA W OKRESIE 2016-2022
Cel strategiczny II Zrównoważony rozwój gospodarczy	
Cel operacyjny 1 - Wspieranie rozwoju MŚP	
Zadania:	RPO Województwa Dolnośląskiego, ZIT WrOF, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, PO Wiedza Edukacja Rozwój, środki Funduszu Pracy
Wspieranie przez powiat trzebnicki lokalnych pracodawców. Działania te mają na celu tworzenie nowych miejsc pracy i zmniejszenie bezrobocia. Dotyczyłyby wsparcia przy organizowaniu lokalnych targów i szkoleń z zakresu szeroko pojętej przedsiębiorczości, finansów lub pozyskiwania środków z UE. Powiat może też wspierać przedsiębiorców, współorganizując wyjazdy na targi gospodarcze w Polsce i zagranicą.	
Wspieranie ustawicznego kształcenia pracowników i przedsiębiorców. Ciągłe szkolenia zarówno pracowników, jak i samych pracodawców są niezbędne w związku z szybko zmieniającymi się warunkami gospodarczymi i postępem technologicznym. Szkolenia te mogą być współfinansowane ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W związku z tymi działaniami można rozwinąć także współpracę z Centrum Kształcenia Ustawicznego we Wrocławiu, realizując wspólne projekty.	
Opracowanie Powiatowej Strategii Przeciwdziałania Bezrobociu. Opracowanie i wdrożenie programu jest jednym z najważniejszych zadań samorządu powiatowego. Musi on wynikać z dokładnej analizy stanu danego obszaru i zamieszkującej go społeczności. Ma diagnozować istniejące ograniczenia na powiatowym rynku pracy i proponować rozwiązania sprzyjające zwiększeniu zatrudnienia.	
Pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa wymaga sporych nakładów finansowych. Zarówno Starostwo Powiatowe, jak i Powiatowy	

<p>Urząd Pracy w dalszym ciągu muszą pozyskiwać z fundusze unijne oraz środki z innych źródeł na tego typu programy.</p>	
<p>Stworzenie internetowej bazy informacji inwestycyjnej. W celu pozyskania nowych inwestycji należy ułatwić dostęp do informacji zainteresowanych powiatem trzebnickim inwestorów. Baza zbierałaby w jednym miejscu informacje z gmin o terenach przygotowanych pod inwestycje, stanie ich uzbrojenia, właścicielu czy lokalizacji.</p>	
<p>Stworzenie Inkubatorów Przedsiębiorczości. Polska gospodarka opiera się na małych i średnich przedsiębiorstwach. Wzrost ich liczby w powiecie nie tylko wzmocni wzrost gospodarczy, ale i zmniejszy bezrobocie. Dlatego też powstanie inkubatorów przedsiębiorczości jest ważnym wyzwaniem. Mógłby on powstać przy PUP i udostępniać zaczynającym swą działalność przedsiębiorcom miejsca na biura czy spotkania biznesowe. W przypadku młodych firm wspierałby je pomocą prawną i księgową.</p>	
<p>Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy. We współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami należy dostosować program nauczania w szkołach zawodowych powiatu do zmieniającego się zapotrzebowania firm na wykwalifikowanych pracowników. Wiązać się to musi ze zmianami w programie nauczania i dodatkowym doposażeniem szkół. W szkołach powinny powstawać nowe klasy wielozawodowe m.in. :</p> <ul style="list-style-type: none"> • technik żywienia i usług gastronomicznych, kucharz, kelner, cukiernik, • technik budownictwa, cieśla, dekarz, kominiarz, murarz, tynkarz, • technik usług fryzjerskich, fryzjer. 	
<p>Cel operacyjny 2 - Racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych i historycznych</p>	
<p>Zadania:</p>	

<p>Stworzenie Powiatowego Centrum Informacji Turystycznej.</p> <p>Większość gmin prowadzi własne centra informacji turystycznej które skupiają swą działalność na obszarze konkretnej gminy. Powiatowa jednostka powinna uzupełniać ich działalność, zbierając informacje z poszczególnych gmin i prezentując je w zwartej formie. W tym celu centrum publikowałoby różnego rodzaju broszury i informatory, dystrybuowane następnie poprzez gminne centra informacji turystycznej i w internecie. Centrum mogłoby także koordynować i wspierać akcje promujące walory turystyczne powiatu. Jednostka ta mogłaby powstać w ramach projektu z funduszy UE lub przy współpracy z LGD Kraina Wzgórz Trzebnickich.</p>	<p>Europejska Współpraca Terytorialna, środki LGD, środki Wojewódzkiego Konservatora Zabytków, środki gmin, PROW na lata 2014-2020</p>
<p>Utworzenie strony internetowej promującej walory turystyczne powiatu.</p> <p>Promocja walorów przyrodniczych i historycznych jest niezbędnym elementem rozwoju turystyki na danym obszarze. Internet jest teraz głównym kanałem informacji, dlatego stworzenie i systematyczne prowadzenie takiej strony, zajmującej się konkretnie turystyką, wydaje się zadaniem priorytetowym. Powinna ona zawierać informacje dotyczące atrakcji turystycznych, zabytków, tras pieszych, jak i rowerowych, a także gastronomii i noclegów z terenu całego powiatu. By ułatwić korzystanie ze strony, powinna zostać stworzona tu także interaktywna mapa z obiektami przypisanymi do każdej z kategorii, np. zabytki, obiekty rekreacyjne, noclegowe. Strona powinna być dostosowana do przeglądania na urządzeniach mobilnych. Stronę prowadzić może Powiatowe Centrum Informacji Turystycznej.</p>	
<p>Opracowanie strategii rozwoju turystyki w powiecie.</p> <p>Strategię należy tworzyć przy współpracy z gminami, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami z terenu powiatu. Powinna obejmować analizę najważniejszych atrakcji turystycznych i zabytków na terenie powiatu oraz wskazywać, jakiego rodzaju turystyka powinna być rozwijana na jego obszarze.</p>	
<p>Remont i utrzymanie w dobrym stanie obiektów zabytkowych.</p> <p>Dużym walorem turystycznym powiatu są liczne zabytki, takie jak dawne zespoły parkowo-pałacowe czy kościoły. Są to ważne ślady dziedzictwa kulturowego tych ziem i obiekty o dużej wartości historycznej i artystycznej. Utrzymanie w należytym stanie tych zabytków wiąże się z systematycznymi remontami i rewitalizacją. W prace te należy włączyć także gminy, na których obszarze znajdują się dane obiekty, a w miarę możliwości także instytucje prywatne. W przypadku prywatnych właścicieli warto rozważyć możliwość stworzenia systemu wsparcia dla</p>	

prac remontowych, dzięki którym uda się utrzymać dotychczasowe funkcje i dostępność zabytku.

Współpraca przy wyznaczaniu, modernizacji i utrzymaniu szlaków turystycznych.

Powiat powinien współpracować z gminami w celu wyznaczania i modernizowania szlaków zarówno pieszych, rowerowych, narciarskich (narciarstwo biegowe) i konnych. Współpraca powinna obejmować głównie koordynację działań poszczególnych gmin tak, aby szlaki nie "urywały się" na ich granicach, a miały swoje przedłużenie w kolejnych gminach. W ramach takiego współdziałania można także wypracowywać pomysły na wspólne szlaki tematyczne lub stworzyć jednolity system identyfikacji wizualnej, wspólny dla wszystkich szlaków w powiecie. Projektem, który może powstać dzięki tej współpracy, będzie szlak rowerowy śladem dawnej kolejki wąskotorowej. Ponadto warto zająć się promocją rzek znajdujących się na terenie powiatu i wykorzystaniem ich np. na spływy kajakowe czy ścieżki przyrodnicze. Ważna jest także promocja szlaków konnych np. z Trzebnicy do Lichenia.

Dofinansowanie i opracowywanie broszur tematycznych promujących teren powiatu.

Powiat trzebnicki jest bardzo zróżnicowany pod względem przyrodniczym, historycznym czy ukształtowania terenu. Posiada bardzo bogatą i zróżnicowaną ofertę dla turystów. Z tego względu warto tworzyć przewodniki "tematyczne" czy też skierowane do konkretnych grup odbiorców. Mogą to być przewodniki dla osób szukających możliwości aktywnego wypoczynku, dla seniorów, osób zainteresowanych turystyką konną, chcących wypocząć nad wodą, szukających produktów ekologicznych, itp.

Promocja i aktywne poszukiwanie zewnętrznego finansowania budowy Centrum Pobytu Aglomeracji Wrocławskiej - kampusów edukacyjnych w Żmigrodzie i Trzebnicy.

Na terenie gminy Żmigród zostanie zlokalizowane jedno z ośmiu Centrów Pobytowych Aglomeracji Wrocławskiej. Została już przygotowana koncepcja architektoniczna obiektu, a Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej ma zająć się pozyskaniem środków finansowych na jego budowę. Warto, aby powiat trzebnicki zaangażował się w pozyskiwanie środków oraz promocję obiektu.

Promocja ekologicznych produktów regionalnych.

Powiat Trzebnicki powinien promować różnego typu produkty ekologiczne wytwarzane na jego terenie. Produktom tym poświęcona może być osobna zakładka na stronie internetowej i dofinansowywane

przez powiat broszury tematyczne. W tym zakresie warto także poszerzyć współpracę z Lokalną Grupą Działania Kraina Wzgórz Trzebnickich która realizuje już tego typu działania.

Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych wzdłuż dróg powiatowych.

Obecnie powiat realizuje projekt budowy ścieżki rowerowej biegnącej szlakiem dawnej kolejki wąskotorowej w partnerstwie z gminami powiatu. Budowa i modernizacja kolejnych ścieżek rowerowych przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu jazdy rowerem. To zaś przełoży się na wzrost liczby rowerzystów i spadek liczby aut (szczególnie w przypadku krótkich podróży pomiędzy miejscowościami).

W ostatecznym „rozrachunku” działania te przyczynią się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i poprawy stanu środowiska naturalnego w powiecie.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, ZADANIA	ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA W OKRESIE 2016-2022
Cel strategiczny III Rozwój społeczny i aktywizacja mieszkańców powiatu	
Cel operacyjny 1 - Rozwój instytucjonalny jednostek powiatowych.	
Zadania:	Polska Cyfrowa, RPO Województwa Dolnośląskiego, ZIT WrOF, PO Wiedza Edukacja Rozwój, Europejska Współpraca Terytorialna. programy ministerialne, np. Senior-WIGOR
<p>Rozwój opieki dla osób starszych (polityka senioralna) i osób niepełnosprawnych.</p> <p>Na terenie powiatu, tak jak w całym kraju i województwie dolnośląskim, wzrasta liczba osób starszych, w wieku poprodukcyjnym. Władze lokalne muszą reagować na zmianę sytuacji demograficznej i dostosowywać ofertę usług społecznych. W zakresie pomocy osobom starszym można tu skorzystać z programu Senior-WIGOR. Jednak wsparcie udzielane osobom starszym i/lub niepełnosprawnym musi także obejmować tworzenie placówek opieki całodobowej na terenie powiatu. Wsparcie osób niepełnosprawnych obejmuje osoby z niesprawnościami układu ruchowego oraz niesprawnością intelektualną. Ta druga grupa osób jest w szczególnie trudnej sytuacji, zwłaszcza że w przypadku osób po 25 r.ż. szkoły publiczne nie posiadają prawnych możliwości świadczenia opieki i rehabilitacji.</p> <p>W realizację polityki senioralnej powiatu powinny być włączane lokalne organizacje pozarządowe w formie zadań zleconych.</p>	
<p>Wdrażanie nowych form terapeutycznych.</p> <p>Jedną z takich metod jest Biofeedback dla dzieci z trudnościami w nauce, a także nadpobudliwych ruchowo, z zaburzonym zachowaniem, problemami z koncentracją uwagi. Wdrożeniu nowych metod terapeutycznych powinno towarzyszyć przeszkolenie pracowników - w tym wypadku Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. W przypadku przygotowania pomieszczeń pod utworzenie sali integracji sensorycznej i rehabilitacji ruchowej, konieczne będzie również ich wyposażenie w niezbędny sprzęt. Oferta placówki powinna zostać poszerzona o zajęcia rehabilitacyjne dla dzieci realizujących opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.</p>	

Tworzenie nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwój programu rodzin zastępczych.

Mimo ciągłych działań w tym zakresie, istniejąca oferta pozostaje na niewystarczającym poziomie. Ponieważ możliwości oddziaływania na mieszkańców powiatu w zakresie tworzenia rodzin zastępczych są niewielkie (pomóc tu mogą jedynie kampanie społeczne realizowane na poziomie krajowym), powiat może tylko skupić się na tworzeniu własnych placówek wychowawczych bądź miejsc w istniejących placówkach.

Utworzenie i powadzenie mieszkań chronionych.

Mieszkania chronione przeznaczone są dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych. W powiecie trzebnickim funkcjonuje jedynie hostel, w którym osoby te mogą przez pewien czas po osiągnięciu pełnoletniości przebywać. Stworzenie mieszkań chronionych (zwłaszcza "rozrzuconych" po terenie powiatu) w większym stopniu sprzyja osiągnięciu samodzielności i nauczaniu wykonywania codziennych czynności. Przykład Warszawy (choć oczywiście jest to duże miasto i trudno tu porównywać je z powiatem ze względu chociażby na znaczą przewagę finansową stolicy) pokazuje, że można tego typu przedsięwzięcia realizować także przy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Działania związane z tworzeniem nowych mieszkań chronionych muszą być realizowane przy współpracy finansowej z gminami.

Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych.

Powiat prowadzi szkoły ponadgimnazjalne, które przygotowują młodzież do wejścia na rynek pracy lub dalszej edukacji. Ważne jest w związku z tym przygotowanie oferty zajęć pozalekcyjnych, sprzyjających rozwojowi kompetencji kluczowych, "miękkich", związanych z autoprezentacją czy pracą w grupie. Z drugiej strony należy też uczyć młodzież przedsiębiorczości, ale w sposób warsztatowy. Istotne jest też fachowe poradnictwo i doradztwo edukacyjno-zawodowe, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności uczenia się i planowania indywidualnej ścieżki kariery/dalszej nauki. Ponadto oczywiście należy dbać o ciekawą ofertę zajęć rozwijających uzdolnienia oraz dostosowanie oferty zajęć wyrównawczych do potrzeb uczniów. Zajęcia sportowe czy kulturalne mogą być organizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Informatyzacja szpitali poprzez zakup komputerów i oprogramowania oraz wdrożenie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej.

Na terenie powiatu wdrażany jest projekt e-urząd, warto jednak zadbać także o informatyzację innych jednostek powiatowych. Sprzyja to bowiem przyspieszeniu wymiany informacji, wyższemu poziomowi bezpieczeństwa danych i usprawnieniu obsługi mieszkańców. Oczywiście przeprowadzenie działań związanych z informatyzacją wymaga kompleksowego przeszkolenia pracowników z obsługi systemów.

Wdrożenie programu w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doskonalenia zawodowego ratowników powiatu trzebnickiego.

Doskonalenie poziomu pracy ratowników dotyczy zarówno systemu medycznego, jak i ratowników w ramach jednostek straży pożarnej. Szczególne potrzeby szkoleniowe w tym zakresie dotyczą straży pożarnej i odnoszą się do organizacji ratownictwa wodnego, wysokościowego, medycznego, poszukiwawczego i chemiczno-ekologicznego w KSRG, a także uzyskania uprawnień ratowników JRG do obsługi podestów ruchomych, ciśnieniowych, powietrznych oraz prawa jazdy kategorii E.

Utworzenie Centrów Obsługi Interesanta i ujednolicenie systemu identyfikacji wizualnej jednostek powiatowych.

W przypadku budynku Starostwa przy ul. Leśnej funkcjonuje taki Punkt. Podobnie sytuacja powinna wyglądać w budynku, w którym funkcjonują PUP czy PCPR, aby dokładnie wskazywać interesantom miejsce, w którym uzyskają pomoc. Jednocześnie oznakowania urzędów powinny być spójne we wszystkich urzędach, co ułatwi również poruszanie się po nich.

Utworzenie Centrów Usług Wspólnych.

Zgodnie z nowymi przepisami prawa, można tworzyć Centra jako jednostki obsługujące jednostki organizacyjne samorządów, w tym powiatów. W przypadku powiatu trzebnickiego można rozważyć stworzenie kilku takich Centrów, które obsługiwałyby poszczególne, "połączone" merytorycznie jednostki, np. osobne dla oświaty i osobne dla służb społecznych.

Zacieśnienie współpracy w ramach Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej.

Realizacja tego postulatu ma sprzyjać wspólnej promocji, realizacji dużych inwestycji czy przedsięwzięć oraz wymianie doświadczeń.

Udzielanie pomocy prawnej mieszkańcom.

<p>Na podstawie ustawy uchwalonej w 5 sierpnia 2015 r. wszystkie powiaty w Polsce muszą od 1 stycznia 2016 r. zacząć udzielać pomocy prawnej swoim mieszkańcom. Powiat trzebnicki także realizować będzie to zadanie zgodnie z regułami określonymi we wspomnianej ustawie.</p>	
<p>Cel operacyjny 2 - Rozwój kapitału społecznego</p>	
<p>Zadania:</p>	<p>Europejska Współpraca Terytorialna, PO Wiedza Edukacja Rozwój</p>
<p>Współpraca powiatu z organizacjami pozarządowymi. Powiat trzebnicki współpracuje z organizacjami pozarządowymi, organizując konkursy na zadania zlecone z szeroko pojętego obszaru społecznego lub sportu i rekreacji. Starostwo Poniatowe powinno w wyniku otwartej debaty uzgodnić ze wspomnianymi podmiotami warunki dalszej współpracy. Dotyczyłoby to stworzenia całorocznego kalendarza/harmonogramu obejmującego wszystkie organizowane przez powiat konkursy oraz kryteriów, na podstawie których przyznawane będą środki finansowe.</p>	
<p>Rozwój pozaformalnych form edukacji w szkołach powiatowych. Szkoły - poza działalnością ściśle związaną z realizacją podstawy programowej - powinny także organizować równego typu przedsięwzięcia o szerszym charakterze oświatowym, edukacyjnym czy sportowym. Działania te przyczynią się do poszerzania horyzontów myślowych uczniów i zachęcą ich do samorozwoju. W tym celu niezbędna jest ścisła współpraca placówek oświatowych z organizacjami pozarządowymi, które na organizowanych w tym celu spotkaniach prezentowałyby swoją działalność i związaną z nią tematykę. Współpraca ta może także przekształcić się we wspólną realizację projektów finansowanych ze środków zewnętrznych.</p>	
<p>Wsparcie dla rozwoju mechanizmów deliberacyjnych. Powiat może wspierać i inicjować debaty dotyczące spraw mieszkańców. Wiele bowiem tematów czy problemów społecznych swoim zakresem wykracza poza teren jednej gminy. Wsparcie obejmowałoby udostępnianie pomieszczeń, wspierać organizacyjne debat dotyczących zagadnień zgłaszanych przez organizację pozarządową czy samych mieszkańców, a także udzielać wsparcia merytorycznego. Spotkania takie mogłyby odbywać się z pewną regularnością, a część z nich dotyczyłaby konsultacji dokumentów opracowywanych przez Starostwo Powiatowe.</p>	
<p>Stworzenie punktu doradztwa dla NGO.</p>	

Punkt taki świadczyłby pomoc merytoryczną związaną z rejestracją i funkcjonowaniem organizacji pozarządowych. Chodzi w szczególności o udzielenie wsparcia osobom, które mają pomysły na działalność prospołeczną, ale nie mają doświadczenia w tworzeniu i zarządzaniu takimi podmiotami. Pomoc dotyczyłaby także aplikowania o środki zewnętrzne. Punkt działałby raz w tygodniu, a prowadzić go mogłaby organizacja pozarządowa działająca już od dłuższego czasu na terenie powiatu. Dodatkowo można rozszerzyć działalność Punktu o koordynowanie wolontariatu na terenie powiatu.

Wsparcie dla organizacji zrzeszających seniorów.

Gminy wspierają wiele różnego typu organizacji zrzeszających seniorów np. kluby seniora czy uniwersytety trzeciego wieku. Powiat mógłby wspomóc ich działalność, organizując cyklicznie spotkania dla przedstawicieli tych organizacji. Służyłyby one wymianie doświadczeń, zacieśnianiu współpracy, ale także uhonorowaniu pracujących społecznie seniorów.

VIII. Sposoby monitorowania i oceny wpływu strategii na funkcjonowanie powiatu

Dla skutecznego wdrażania strategii niezbędna jest regularna weryfikacja realizacji celów i zadań oraz ewaluowanie zapisów dokumentu. Istotą tak rozumianego monitoringu jest gromadzenie, opracowywanie i przekazywanie danych przydatnych w procesie koordynacji i rozwoju jednostki samorządowej, jaką jest powiat. Stąd też monitoring strategii powinien odnosić się do kwestii rozwojowych związanych z poprawą funkcjonowania samego urzędu, jak i pozytywnych zmian na obszarze powiatu. Jego celem jest wykrywanie ograniczeń związanych z procesem wdrażania dokumentu, a także ewentualna modyfikacja części jego zapisów. Dynamiczny charakter procesów społecznych sprawia, że część działań może okazać się trudna lub niemożliwa do realizacji, a niektóre zapisy strategii staną się nieaktualne. W związku z tym monitoring strategii nie może być działaniem czysto technicznym, wykonywanym przez samo Starostwo Powiatowe. W działania te muszą być włączone takie podmioty jak: gminy, organizacje pozarządowe czy inne instytucje.

Bardzo ważne jest, aby monitoring strategiczny miał charakter sformalizowany. W tym celu proponujemy powołanie Zespołu ds. Monitoringu Strategii. W jego skład powinien wejść Starosta (ewentualnie członkowie zarządu), Przewodniczący Rady Powiatu, przedstawiciele jednostek organizacyjnych powiatu, organizacji pozarządowych, a także wszyscy zainteresowani radni. Zespół ten raz w roku oceniał będzie realizację strategii i proponował Radzie Powiatu zmiany w dokumencie. Dodatkowo tworzone będą także rekomendacje i wytyczne dotyczące zmian w realizacji niektórych działań. Ciało to będzie także dobrą praformą dyskusji służącej wypracowywaniu wspólnych rozwiązań (np. między gminami a powiatem) przyczyniających się do realizacji zapisów strategii.

Zasadniczą rolą Zespołu ds. Monitoringu Strategii będzie ustalenie wskaźników mierzących stan rozwoju lokalnego. Zasadniczym ich zadaniem będzie zobrazowanie stopnia realizacji celów strategicznych. Wskaźniki te muszą zostać wybrane na pierwszym posiedzeniu Zespołu, co nie oznacza, że - w razie pojawienia się uzasadnionych przesłanek - nie będą one mogły ulegać modyfikacjom. Lista wskaźników może być dość długa, stąd koniecznością wydaje się ich weryfikacja w oparciu o następujące kryteria:

- mierzalność danych niezbędnych do wyliczenia wskaźnika,
- prostota w konstrukcji wskaźnika i łatwość jego interpretacji,

- łatwość prezentacji w lokalnych mediach jako instrumentów monitorowania i analizowania głównych trendów rozwojowych powiatu.

Na podstawie wybranych wskaźników urzędnicy Starostwa Powiatowego co roku tworzyć będą raport obrazujący postęp prac związanych z wdrażaniem strategii. Raport ten będzie następnie przedstawiany Zespołowi, który będzie mógł go uzupełnić o posiadane przez siebie informacje i obserwacje. W wyniku tego końcowy raport będzie miał charakter statystyczno-opisowy. Na podstawie tego dokumentu powstawać będą rekomendacje dotyczące zmian zapisów strategii i reorganizacji niektórych działań.

W celu dokonywania oceny stopnia realizacji wskazanych w strategii celów operacyjnych, można posilkować się poniższym zbiorem wskaźników:

Tab. 13 Proponowane wskaźniki oceny stopnia realizacji Strategii rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2016 - 2022.

Cele operacyjne	Proponowane wskaźniki
Poprawa stanu infrastruktury technicznej	Wysokość środków przeznaczonych na remonty budynków użyteczności publicznej.
Poprawa stanu infrastruktury społecznej	Liczba ułatwień dla osób niepełnosprawnych zamontowanych w budynkach użyteczności publicznej; Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług publicznych; Wydatki na budowę, przebudowę i rozbudowę poszczególnych elementów infrastruktury oświatowej, społecznej itp. Liczba wyremontowanych obiektów użyteczności publicznej należących do powiatu.
Poprawa stanu infrastruktury technicznej	Liczba kilometrów nowych/przebudowanych dróg/chodników/ścieżek rowerowych/ciągów pieszo-rowerowych; Poziom wydatków przeznaczanych na infrastrukturę, Liczba kolizji na drogach powiatowych; Liczba wypadków na drogach powiatowych;
Wspieranie rozwoju MŚP	Liczba osób korzystających z usług inkubatorów przedsiębiorczości; Liczba targów inwestycyjnych, w których promowano powiat; Liczba porozumień z instytucjami otoczenia biznesu; Wysokość środków zewnętrznych (w tym unijnych) pozyskanych na aktywizację zawodową; Liczba realizowanych projektów z zakresu aktywizacji zawodowej;

	<p>Liczba beneficjentów projektów związanych z aktywizacją zawodową;</p> <p>Liczba beneficjentów projektów przeciwdziałających bezrobociu wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy;</p> <p>Liczba kursów doszkalających bądź szkoleń z zakresu kształcenia ustawicznego;</p> <p>Liczba uczestników ww. szkoleń;</p> <p>Liczba godzin dodatkowych zajęć z przedsiębiorczości;</p> <p>Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych z przedsiębiorczości;</p> <p>Liczba unikatowych wejść na stronę internetową poświęconą obszarom inwestycyjnym w powiecie;</p> <p>Liczba nowych kierunków nauczania zawodowego.</p>
Racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych i historycznych	<p>Liczba unikatowych wejść na stronę internetową poświęconą walorom turystycznym powiatu;</p> <p>Liczba publikacji poświęconych atrakcjom turystycznym powiatu;</p> <p>Liczba informacji wysłanych do mediów;</p> <p>Liczba informacji dotyczących lokalnej specyfiki - folkloru i tradycji;</p> <p>Liczba porozumień zawartych z podmiotami z terenu powiatu ws. rozwoju infrastruktury turystycznej;</p> <p>Liczba wyremontowanych zabytków z terenu powiatu;</p>
Rozwój instytucjonalny	<p>Liczba pacjentów przyjętych na zajęcia rehabilitacyjne;</p> <p>Liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych/programów zdrowotnych dotyczących zdrowego stylu życia;</p> <p>Liczba przeprowadzonych szkoleń dokształcających dla nauczycieli;</p> <p>Liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach;</p> <p>Liczba szkoleń odbytych przez urzędników samorządowych;</p> <p>Liczba urzędników, którzy wzięli udział w szkoleniach;</p> <p>Liczba rodzin podejmujących się opieki zastępczej;</p> <p>Liczba osób korzystających z Centrum Obsługi Interesanta.</p>
Rozwój kapitału społecznego	<p>Liczba konkursów zorganizowanych dla organizacji pozarządowych;</p> <p>Liczba przyznanych dotacji;</p> <p>Liczba porozumień podpisanych z organizacjami pozarządowymi;</p> <p>Liczba spotkań zorganizowanych dla przedstawicieli organizacji zrzeszających seniorów z terenu powiatu;</p> <p>Liczba porad udzielonych przez Punkt doradztwa dla organizacji pozarządowych.</p>

Źródło: opracowanie własne.

IX. Zgodność z dokumentami strategicznymi

W przypadku opracowywania dokumentów strategicznych należy również pamiętać o tym, aby - poza dostosowaniem do potrzeb lokalnej społeczności - pozostawały one zgodne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu. Obecnie proponowane cele strategiczne, operacyjne oraz zadania pozostają w zgodności z dokumentami strategicznymi na poziomie, województwa, kraju i Unii Europejskiej.

Tab. 14 Zgodność zapisów Strategii rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2016-2022 z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

Tytuł dokumentu	Wybrane zapisy, w które wpisują się kierunki rozwoju Powiatu Trzebnickiego
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa dostępności transportowej regionu, • poprawa jakości i standardów transportu, • wprowadzenie energooszczędnych rozwiązań, • poprawa warunków życia na obszarach wiejskich, • ochrona, powiększanie i udostępnianie zasobów leśnych, • ochrona i udostępnianie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych, • udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, • rozwój produktów turystycznych i rozbudowa infrastruktury turystycznej regionu, m.in. dla pobudzania popytu na usługi turystyczno-rekreacyjne, • wewnątrzregionalna promocja turystyki w oparciu o system edukacji, • stworzenie warunków i wzbogacenie oferty uczestnictwa w kulturze, • poprawa efektywności kształcenia na każdym poziomie i etapie życia, • rozwój kapitału społecznego i obywatelskiego, • powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu, • kształtowanie i rozwój postaw obywatelskich wśród młodzieży, • rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, • wykorzystanie potencjału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, • wsparcie seniorów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, • zapewnienie spójności działań edukacyjnych, • aktywna integracja w społeczności lokalnej, • bezpieczeństwo i aktywność osób starszych, • zarządzanie i zmiany strukturalne systemu integracji społecznej.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (KSRR)	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie spójności w układzie krajowym, • tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększenie ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi, • wsparcie rozwoju kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieć współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.
Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych, • zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, • tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich, • zwiększenie spójności terytorialnej.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 roku.	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzenienia się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, • poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacji, • kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego walorów krajobrazowych Polski.
Polityka Transportowa Państwa na lata 2006 - 2025	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa dostępności transportowej i jakości transportu jako czynnik poprawy warunków życia i usuwanie barier rozwojowych gospodarki, • poprawa efektywności i funkcjonowania systemu transportowego,

	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa bezpieczeństwa prowadząca do radykalnej redukcji liczby wypadków i ograniczenia ich skutków, • ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko i warunki życia.
Europa 2020	<ul style="list-style-type: none"> • 75 proc. osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę, • 20 proc. energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych, • ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10 proc., • zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.

Źródło: opracowanie własne.

Spis tabel

Tab. 1 Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego w latach 2010-2014 z uwzględnieniem płci.....	10
Tab. 2 Liczba mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu trzebnickiego w latach 2010-2014.	10
Tab. 3 Funkcjonowanie klubów sportowych na terenie powiatu trzebnickiego w latach 2010, 2012, 2014.	17
Tab. 4 Wyniki egzaminu maturalnego według starej i nowej formuły w podziale na szkoły w powiecie trzebnickim (z wyłączeniem szkół dla dorosłych).	22
Tab. 5 Formy pomocy osobom niepełnosprawnym.	24
Tab. 6 Wskaźnik dynamiki i wykrywalności przestępstw w powiecie trzebnickim w latach 2010-2014.	26
Tab. 7 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie powiatu trzebnickiego z podziałem na gminy w latach 2010-2014.	28
Tab. 8 Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych w latach 2010 -2014.	28
Tab. 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z wyróżnieniem kobiet w powiecie trzebnickim w latach 2010-2014.	32
Tab. 10 Sieć dróg wojewódzkich przebiegających przez powiat trzebnicki.....	34
Tab. 11 Sieć dróg powiatowych na terenie powiatu trzebnickiego.....	34
Tab. 12 Szlaki rowerowe w powiecie trzebnickim.	38
Tab. 13 Proponowane wskaźniki oceny stopnia realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2016 - 2022.	69

Spis rysunków

Rys. 1	Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010-2014.....	11
Rys. 2	Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014.....	12
Rys. 3	Liczba mieszkańców powiatu trzebnickiego w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2014.....	12
Rys. 4	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na terenie powiatu trzebnickiego w latach 2010-2014.	13
Rys. 5	Zestawienie wydarzeń kulturalnych w powiecie trzebnickim w 2014 roku.	14
Rys. 6	Zdawalność egzaminu maturalnego 2015 r. (w nowej formule) według powiatów i miast na prawach powiatu [%].....	20
Rys. 7	Zdawalność egzaminu maturalnego 2015 (w starej formule) według powiatów i miast na prawach powiatu [%].....	21
Rys. 8	Powody przyznawania pomocy społecznej na terenie powiatu trzebnickiego w 2014 roku.....	25
Rys. 9	Podmioty gospodarcze w zależności od liczby zatrudnianych pracowników (2014 r.).	29
Rys. 10	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON.....	30
Rys. 11	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie trzebnickim w latach 2010-2014.....	32

